Maria STOICA (CROITORU)

•IDENTITATEA ROMÂNEASCĂ – SPECIFIC ŞI PERMANENȚĂ ISTORICĂ

•EVOCĂRI

editura pim

Maria Stoica (Croitoru)

• *Identitatea românească – specific și permanență istorică*

• *Evocări*

editura pim
Iași, 2022

Scanned with OKEN Scanner

Cuvânt înainte: Ion VICOVAN, preot și profesor universitar doctor la Facultatea de Teologie Ortodoxă în cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza", Iași.

Din 2012 și în prezent, este Decan al Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae"; mai este membru în diferite Comisii și în comitete redacționale; are comunicări științifice susținute la Conferințe și Simpozioane.

Totodată, are o bogată activitate liturgică, pastoral-misionară și filantropică etc.

Coperta: Alexandru-Victor Crețiu

Corectură: Maria Stoica (Croitoru), Alexandru-Victor Crețiu

Tehnoredactare: Adrian Leonte

editura pim
Editură acreditată CNCSIS – 66/2010
Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 109, Iași – 700497
Tel.: 0730.086.676, 0732.430.407
Fax: 0332.440.715
email: editura@pimcopy.ro
www.pimcopy.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
STOICA, MARIA
Identitatea românească - specific şi permanenţă istorică: evocări / Maria Stoica (Croitoru). - Iaşi: PIM, 2022
Conţine bibliografie
ISBN 978-606-13-6786-3

94

Copyright © 2022
Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin autorului/autorilor.
Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al autorului/autorilor.

Scanned with OKEN Scanner

Motto:

Deșteaptă-te române, din somnul cel de moarte,

(Andrei Mureșanu)

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

Cuvânt înainte 9
Argument 11
● **Identitatea românească – specific şi permanenţă istorică** 13
Capitolul I. Specificul identităţii româneşti 15
I.1. Definire şi unele „teorii“ 15
I.2. Componente ale identităţii româneşti: originea, limba, cultura, religia 17
I.3. Numele Ţării şi al poporului nostru, simbolurile naţionale 20
Capitolul II. Permanenţă istorică sau cum a evoluat identitatea românească 23
II.1. Tradiţii, obiceiuri, sărbători şi datini la români 24
II.2. Ortodoxie, continuitate şi modernitate 30
II.3. SONFR 34
II.4. Asociaţia Naţională Cultul Eroilor „*Regina Maria*“ 37
II.5. Munca creatoare de valori perene 40
Capitolul III. Amprente nepotrivite şi nedorite, de alterare a identităţii noastre româneşti 47
III.1. Oameni şi oameni 47
III.2. Sociologia patologiilor cotidiene 54
III.3. Încotro modurile tradiţionale de viaţă? 57

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IV. Cum ne asumăm identitatea în realităţile României de astăzi 59
Capitolul V. Mărturii de identitate românească ... 65

● **Evocări** 91
1. Cu dragoste, pentru Părinţii mei şi pentru întreg Arborele genealogic 93
Înţelesul iubirii de fraţi, de surori şi de toate rudele 103
2. Preţuirea părinţilor şi a bunicilor 105
3. Mama mea, icoană sfântă 108
Tatăl meu, ca un erou 110
Sora mea cu nume sfânt 112
4. Respectul faţă de părinţi şi faţă de tradiţiile transmise din strămoşi 114
5. Mi-e dor de copilăria mea 118
6. Dragostea părinţilor este unică 120
7. O adevărată *Lege* 125
Concluzii 127
Repere bibliografice 133-139

Scanned with OKEN Scanner

Cuvânt înainte

„Istoria este un câştig pentru toate timpurile“, afirma în secolul al V-lea î. Hr., istoricul grec Tucidide.

Şi dacă studiul sau cunoaşterea istoriei vechi, înainte de întruparea Fiului lui Dumnezeu, a fost un câştig, cu atât mai mult cea petrecută după acest singur eveniment „nou sub soare“, în vremea Noului Legământ, a Celui Care ne-a arătat Calea şi ne-a adus Adevărul, Lumina, Viaţa etc., Cel Care a făcut legătura dintre cele două „lumi“, „înainte şi după Hristos“.

De aceea, în mod întemeiat, profesorul martir Preotul Ilarion V. Felea (+1961, Aiud) şi-a intitulat cele două volume dedicate creştinismului: *Religia iubirii* şi *Religia culturii*.

Şi dacă istoria în general constituie o „şcoală a vieţii“ pentru orice persoană, pentru noi, românii, istoria Bisericii şi a Neamului prezintă nu doar trecutul nostru presărat cu momente de Răstignire şi de Înviere, ci şi lecţia trăită, *reală* şi *incontestabilă*, ce ne arată că atunci când înaintaşii noştri au fost mai aproape de Dumnezeu, Acesta i-a inspirat şi ajutat, iar atunci când s-au îndepărtat de El, au rătăcit şi au fost împilaţi.

Scanned with OKEN Scanner

Lecția istoriei poate reprezenta, mai cu seamă în contextul actual, marcat de înstrăinarea omului de Dumnezeu-Creatorul, exprimată în diverse forme, „călăuza cea mai sigură pe grelele drumuri ale vieții“ (N. Iorga).

Această călăuză sau îndreptar dorește să-l aducă în atenție astăzi, în câteva repere, Doamna Maria Stoica (Croitoru), licențiată a Facultății de Istorie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași, absolventă a mai multe programe de master și membră a Societății Scriitorilor Botoșăneni „Mihai Eminescu“.

Gândurile Domniei sale, așternute pe două direcții „identitate românească“ și „evocări“, exprimă dorința de a oferi lumină și modele celor aflați în căutare.

Pr. prof. dr. Ion Vicovan

Scanned with OKEN Scanner

Lecția istoriei poate reprezenta, mai cu seamă în contextul actual, marcat de înstrăinarea omului de Dumnezeu-Creatorul, exprimată în diverse forme, „călăuza cea mai sigură pe grelele drumuri ale vieții“ (N. Iorga).

Această călăuză sau îndreptar dorește să-l aducă în atenție astăzi, în câteva repere, Doamna Maria Stoica (Croitoru), licențiată a Facultății de Istorie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași, absolventă a mai multe programe de master și membră a Societății Scriitorilor Botoșăneni „Mihai Eminescu“.

Gândurile Domniei sale, așternute pe două direcții „identitate românească“ și „evocări“, exprimă dorința de a oferi lumină și modele celor aflați în căutare.

Pr. prof. dr. Ion Vicovan

Scanned with OKEN Scanner

Argument

Omenirea, care a trecut prin experiența celor două mari conflagrații mondiale, nu se aștepta ca, începând cu ultimele luni ale anului 2019, să fie martoră la o criză atât de puternică și de complexă, în plin globalism, cu urmări dintre cele mai profunde din toate punctele de vedere.

Prin volumul ***Identitatea românească – specific și permanență istorică*** se dorește să ne oprim pentru un moment din centrifuga timpului și să facem un popas, să medităm de unde venim, cine suntem și încotro dorim să ajungem – cu grija de a nu ne pierde identitatea, atât cea personală cât și cea de neam.

De subliniat sunt mai multe aspecte. Sunt voci puternice care, fie că nu înțeleg evoluția istorică a românilor, ori se fac că nu înțeleg, vin cu idei de felul că dacii i-au învățat pe romani latina.

Pe de altă parte, sunt medii de propagandă bine pregătite (din străinătate), cu scopul de a discredita încrederea opiniei publice în valorile și energiile poporului român, folosind tehnicile digitale curente, diverse, așa zise opinii de pe Twitter, Facebook etc.

Se urmărește subminarea încrederii românilor și mai ales a tinerilor în toate aspectele vieții. Este indusă

Scanned with OKEN Scanner

ideea că prezentul și viitorul nu pot fi decât fără perspectivă optimistă. De aici nesiguranța...

Chiar așa fiind, poporul român și România există, nu sunt ficțiuni, ci realități cu bune sau rele. Am trecut de-a lungul istoriei prin greutăți și mai avem de trecut (acum, valul 5 al pandemiei...). Ne lăsăm uneori amăgiți; alteori devenim lași pentru a ne apăra interese personale. Anumite scopuri egoiste individuale le transformăm în principii. Se taie pădurile, se poluează apele etc. Toate se întâmplă (la noi și peste tot).

Istoria ne ajută să descoperim adevărul trecutului, atât cât ne este permis, pentru a înțelege prezentul și viitorul. De multe sute de ani trăiesc oameni în Carpați, la Dunăre, pe Siret, pe Nistru, pe Olt și pe Mureș. Acești oameni, chiar dacă s-au perindat din cauza năvălitorilor, nu au lăsat acest pământ nelocuit și negospodărit.

Memoria românilor este colosală, dacă ne raportăm la origini, limbă, credință, dorurile și jalea, nunți și prohoduri, treceri și petreceri, dar și la unitate, independență, suveranitate, libertate (nu libertinaj), omenie, demnitate etc.

Autoarea

Scanned with OKEN Scanner

● *Identitatea românească – specific și permanență istorică*

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul I. Specificul identității românești

I.1. Definire și unele „teorii“

Metodele descifrării trecutului și o cultură istorică vastă ne ajută să înțelegem diferite procese istorice precum romanizarea, geneza etnică și statală, formarea și afirmarea națiunilor etc., ca apoi să ne clarificăm multe aspecte referitoare la identitatea noastră, a românilor, cu elementele sale specifice.

Preocupări cu referire la identitate găsim la toate popoarele, dar la români această chestiune a îmbrăcat forme speciale pentru că și istoria lor a fost specială. Până în epoca modernă, o parte dintre români locuia în două Principate autonome supuse Porții otomane și râvnite de mulți alți vecini. O altă parte trăia în vaste provincii ocupate de unguri, ruși, austrieci și de turci, pierduți în mijlocul multor străini lacomi. De aceea, românii s-au întrebat mai mult față de alții, de unde vin și cine sunt ei.

Identitatea românească este o realitate de grup, cu referire la spiritul de comunitate, la convingerea de a face parte din comunitate, chiar dacă este definită în chip diferit.

Scanned with OKEN Scanner

Identitatea românească nu a apărut acum, ci are destulă vechime, iar opiniile specialiștilor nu sunt identice, după cum urmează: unii afirmă că românii sunt daco-romani (la origine), iar alții că sunt cumani; unii ne prezintă limba română ca pe o comoară, iar alții că este bună doar pentru înjurături; unii mai spun că românii sunt primitori și buni, iar alții că aceștia sunt xenofobi; unii mai afirmă că românii sunt curajoși, dar alții că sunt lași și exemplele pot continua.

Sunt și „teorii" duse la extrem, care circulă, precum că: 1) înaintașii noștri sunt vechi de peste două mii de ani pentru că la baza lor stau traco-dacii care vorbeau latinește, erau creștini înainte de Hristos, împânzeau Europa și îi învățau pe toți ceilalți cultura lor înaltă și civilizația lor superioară; 2) altă „teorie" dusă la extrem se referă la românii ca la un grup etnic firav care s-ar fi format în secolele XIX – XX, adică în epoca modernă și contemporană, din părți regionale, reunite în mod artificial, prin eforturile unor intelectuali și oameni politici (unii masoni), influențați de Europa Occidentală și prin voința Marilor Puteri.

Dacă prima „teorie" este una autohtonistă extremă, pretinzând că rădăcinile istorice ale românilor se pierd în timp, chiar înainte de Hristos, a doua „teorie",

Scanned with OKEN Scanner

tot extremă, este una modernistă și se încadrează în curentul „inventărilor“.

Bine este că sunt mulți specialiști serioși care-și pun întrebări, ca de exemplu: dacă Europa s-a născut ori s-a făcut și dacă Europa s-a făurit sau a fost făurită. O întrebare de profunzime se referă la Europa dacă s-a construit organic, prin acumulări succesive în timp, independent de voința cuiva, sau dacă a fost inventată de unii indivizi ori de către grupuri interesate.

Așa cum se afirma anterior, o cultură istorică vastă ne ajută să separăm „teoriile“ extreme de realitatea istorică, pentru aceasta fiind necesar un studiu istoric de profunzime, adică o cercetare adevărată, nu una superficială...

I.2. Componente ale identității românești: originea, limba, cultura, religia

Identitatea românească are drept caracteristici: originea, limba, cultura, religia. Separat luate, aceste componente ale identității românești nu au totdeauna relevanță adică, poți să te fi născut român, să ai părinți români și să nu mai fii român; sau poți fi ortodox (cum este celebrul actor francez Gérard Depardieu) fără să fii

Scanned with OKEN Scanner

român și, poți vorbi românește și să nu fii român. Însă, aflate la un loc, în interacțiune, aceste caracteristici definesc identitatea românească.

Aspectul legat de *origine* se referă la modul (cum), locul (unde) și perioada istorică (când) de formare a românilor, ca și felul în care s-au păstrat (și menținut) de-a lungul timpului.

Trecând peste diferite controverse, românii, ca orice popor, s-au născut din mai multe elemente etnice, în urma unui îndelungat proces istoric.

De reținut este că nu există popoare „pure", nici popoare „mixte" sau popoare „mixate", dar la fiecare popor există câte o dominantă (câte un filon principal). Astfel, românii trebuie definiți ca fiind un popor romanic, format din trei elemente etnice de bază, la care, de-a lungul timpului, li s-au adăugat și altele, de importanță redusă: elementul vechi (autohton) adică traco-daco-geții; elementul cuceritor, romanii (latinofonii); elementul migrator (slavii). Cel mai important a fost elementul cultural-lingvistic roman sau latin, care a dat specificitate până în zilele noastre. Etnogeneza românească s-a derulat pe o perioadă îndelungată (secolele I – II d. Hr. până prin secolele VIII – IX).

Scanned with OKEN Scanner

Formarea poporului român și a limbii române sunt două procese istorice care se intrepătrund, *limba* fiind un alt element important pentru toți. Limba română este o limbă romanică. Din limba latină avem moștenite 2000 de cuvinte. Ulterior s-au adăugat neologismele. În secolele XV – XVIII, limba română a folosit în scris alfabetul chirilic. Am fost un popor romanic cu o cultură elitară slavonă. Dacă în Apusul Europei se folosea latina (catolicii), în Răsărit se foloseau greaca și slavona (în aria ortodoxă). Deși creștinați în limba latină, românii au devenit membri ai Bisericii Răsăritene (ortodoxe). Slavona, considerată limbă sacră, a fost folosită și în cancelaria domnească dar și în cultură. Treptat, slavii au fost asimilați de localnici și s-a renunțat la slavonism, trecându-se la limba română scrisă (începând cu secolele XV – XVI).

Noi românii am fost și suntem singurul popor romanic de *religie*, adică de confesiune creștină răsăriteană, numită de la un timp ortodoxă. Românii s-au creștinat treptat, de-a lungul a mai multor secole, de jos în sus (nu prin voința unui conducător). Foarte multe cuvinte vechi care denumesc în românește esența credinței (dogma), apoi sărbătorile și practicile rituale, sunt de origine latină. Mai târziu s-a organizat biserica

Scanned with OKEN Scanner

în forme canonice, după modelul bulgarilor care au fost creștinați și organizați în rit bizantin prin anul 864. În timp, au fost și încercări de atragere a românilor la catolicism, protestantism care, în general, au eșuat, cu excepția momentului (1697 - 1701), când românii din Transilvania erau sub stăpânire austriacă. În acel context, românii au recunoscut autoritatea papei doar pentru ca ei să-și păstreze ritul bizantin și întregul specific al credinței. Astfel, ei nu au devenit catolici. Ei și-au păstrat esența ortodoxă în cadrul Bisericii Catolice. Prin tradiție, ortodocșii erau numiți greci, noua biserică numindu-se „greco-catolică". Ca o concluzie, românii ardeleni au rămas adepții bisericii tradiționale și, de la anul 1761, odată cu reoficializarea ortodoxiei, ei au avut două biserici, una greco-catolică și alta ortodoxă, amândouă de rit bizantin.

I.3. Numele Țării și al poporului nostru, simbolurile naționale

Ca și alte popoare, românii au avut două nume, unul intern (endonim sau endo-etnonim), dat de ei înșiși – rumân sau român – și altul extern (exonim sau exo-etnonim), cu multe variante: vlah, blac, valah,

Scanned with OKEN Scanner

voloh, olah, ulagh etc., dat de străini. Termenul de român (cu varianta mai veche „rumân“) provine din latinescul *romanus*, iar termenul de vlah se trage de la *Volcae*, numele primului trib celtic romanizat.

Cele două nume, de român şi cel de valah, cu toate variantele, au o sinonimie perfectă în spaţiul carpato-dunărean, alături de sensul etimologic unic, în direcţia că român şi valah înseamnă acelaşi lucru, adică locuitor care se trage de la Roma şi care vorbeşte o limbă provenită din latină.

Deosebit de important este şi numele Ţărilor Române. Primul voievodat liber, dintre Carpaţi şi Dunăre, s-a numit Ţara Românească. În epoca medievală, numele de Ţara Românească era dat şi Moldovei, iar Ştefan cel Mare numea ţara românilor de la sud de Carpaţi „cealaltă ţară românească“, deoarece prima ţară românească era Moldova, chiar ţara pe care o conducea acest domn şi voievod român. De menţionat este şi mulţimea de ţări româneşti din Transilvania, fapt care exprimă etnicitatea acelor locuri. Mai târziu, în epoca modernă, s-a reactualizat şi adaptat forma de Rumânia/ România (folosită în feudalism), cu alte înţelesuri, apropiate de etnicitate. Înţelesul de „ţară românească“ nu a dispărut niciodată din exprimarea cotidiană şi din

Scanned with OKEN Scanner

imaginarul românilor. „Țara Românească“ și „România“ sunt forme egale și echivalente, ca și „Deutschland“ și „Germania“ sau „England“ și „Anglia“.

Imaginea de sine a românilor se poate constata și din simbolurile naționale, mergând până la glumele cotidiene.

România a avut 5 Imnuri oficiale, începând cu 1884, după cum urmează: *Trăiască Regele*!, *Zdrobite cătușe*, *Te slăvim, România*!, *Trei culori* și, în prezent, *Deșteaptă-te, române*!

Drapelul național al României este tricolor, adoptat în 1848, iar Ziua Drapelului este pe 26 iunie.

Stema Țării reprezintă semnul heraldic suprem.

Cele trei simboluri menționate (Imnul, Drapelul, Stema) fac parte și ele din identitatea noastră națională.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul II. Permanență istorică sau cum a evoluat identitatea românească

Unitatea de limbă, conștiința romanității, credința creștină etc., toate au contribuit la întărirea și păstrarea identității românești.

În secolele XVIII – XIX, preoții, intelectualii laici, oamenii politici de la noi au depus eforturi pentru întărirea identității și formarea națiunii române. Tot așa s-au petrecut lucrurile la multe popoare europene.

Românii au avut mereu o conștiință de sine, întrebându-se cine sunt, din cine provin și prin ce se caracterizează ca români (găsind și răspunsurile la aceste întrebări).

Ca grup etnic, românii existau de când se folosea termenul de valah (secolele VIII – IX) și cel de rumân/român (secolele XII – XIII).

De subliniat este că identitatea etnică nu este nici inferioară și nici superioară prin natura sa. Este doar o conștiință de grup. În această direcție, rolul istoricilor este foarte important. Ei nu pot să reînvie trecutul, însă pot să încerce să-l reconstituie cât mai aproape de realitate. Istoricul, adică specialistul, este cel care se

Scanned with OKEN Scanner

ocupă de cercetarea trecutului, cu metodele științifice consacrate.

Astăzi asistăm și la fenomene regretabile și primejdioase la adresa identității românești din partea amatorilor de scenarii istorice, oameni politici, analiști politici, artiști, regizori de film, toate supuse modelor și ideologiilor...

II.1. Tradiții, obiceiuri, sărbători și datini la români

Cel dintâi cărturar român, Dimitrie Cantemir, în *Descrierea Moldovei*, a atras atenția asupra vechimii unor forme ale culturii populare din vremea sa. El susținea că o serie de obiceiuri se trag din tradițiile dacilor. Religia tradițională a daco-geților a populat panteonul popular de mai târziu cu o mulțime de spirite bune și rele, a căror prezență este semnalată frecvent în credințele populare.

Fenomenul mereu viu al spiritualității populare, impregnat de tradiție și de sacru, a contribuit la nașterea unor obiceiuri și a întreținut continuitatea acestora în spațiul nostru istoric, asigurându-le acel climat de „matcă folclorică".

Scanned with OKEN Scanner

Obiceiurile populare sunt legate de momentele principale ale vieții, (nașterea, căsătoria, moartea), apoi de cele calendaristice și ocazionale.

Sunt cercetători care au avut preocupări legate de *Tradiții, ritualuri și ceremonii la geto-daci*, de *Obiceiuri și forme de tradiție la daco-romani*, ulterior, cu accent pe sărbătorile creștine. Apoi, s-au făcut referiri la *Tradițiile calendarului*, la *Tradițiile și obiceiurile de iarnă* ca și ale celorlalte anotimpuri, cu accent pe *Ciclul pascal*.

Tot prin truda cercetătorilor avem informații despre *Tradițiile și obiceiurile la naștere*, *Tradițiile și obiceiurile de nuntă*, *Tradițiile și obiceiurile de înmormântare*, apoi despre *Obiceiurile ocazionale*.

În opinia altor cercetători, sărbătorile se împart în *Sărbători religioase* (Împărătești, domnești și ale sfinților) și în *Sărbători profane* (naționale, sociale, culturale, familiale etc.).

Datina constituie o intersectare a mitologiei, etnologiei, etnografiei și a folclorului cu istoria, impregnate de sacralitate în spațiul etnic românesc.

Cert este că toate acestea, bine conservate și cercetate, reprezintă un element de permanență a poporului nostru și sub acest aspect.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Portul, cântecul și dansul popular românesc sunt apreciate peste tot în țară și în lume de către cei care au dezvoltat gustul pentru frumos, pentru armonie. Ele reprezintă exemple vii ale identității noastre românești, acest mesaj fiind transmis recent și la Festivalul *IA ROMÂNEASCĂ ÎN FIECARE CASĂ*.

În continuare, vă invităm *Pe aripi de frumusețe românească*[*)]

„Trecând peste diverse opinii din diferite unghiuri de vedere, specialiștii autentici (precum Ioana Repciuc, doctor și tânăr cercetător științific al Academiei Române la Institutul de Filologie Română „A. Philippide" din Iași) afirmă că vechimea culturii populare (spirituală și materială, adică obiceiurile și obiectele populare) trebuie privită ca o calitate în sensul de a fi păstrată esența. Desigur, la esență se ajunge în timp, prin filtrarea acelor elemente parazitare, nefolositoare.

Fără îndoială, există un fir roșu în existența noastră pe care se cuvine să-l urmăm, la care trebuie să ne raportăm atunci când ne simțim pierduți în fața opțiunilor „culturale" care ne sunt propuse de mass-media și care ne aglomerează viața, ochii, urechile.

---

*) Textul aparţine autoarei acestei cărţi şi a fost publicat sub formă de Articol în „Ziarul de Iași" nr. 177 (8237) din 3 august 2018.

Scanned with OKEN Scanner

Este de dorit ca tinerii să-şi asume cu demnitate şi luciditate (mândrie, eventual) propria identitate culturală pe care să o găsească firească, echilibrată şi utilă.

Păstrarea identităţii reprezintă una dintre cheile succesului occidental în crearea prin mijloace didactice a caracterelor puternice, a unor tineri încrezători care vor putea ulterior să facă, în orice domeniu, performanţă. Trist este că în România acest aspect important pare să fie scopul ultim al educaţiei deoarece accentul se pune pe subiectele de examen...

Şi cum speranţa moare ultima, suntem salvaţi totuşi de activităţile extraşcolare care se organizează, spre exemplu, la Palatul Copiilor din Iaşi. Salvaţi parţial,

Scanned with OKEN Scanner

deoarece nu toți copiii au șansa de a participa, după preferințe, la aceste ore, dintre cele mai interesante și atrăgătoare.

Succint, ne vom referi la una dintre cele peste 60 de activități care se desfășoară acolo: dansurile populare.

Din exterior, un simplu participant la un spectacol de dansuri populare ar spune că ce mare lucru, cine n-ar ști să danseze așa ceva...

Dar din interiorul problemei, dacă ai timpul necesar să aduci un copil cu aptitudini în această direcție, lucrurile se prezintă cu totul altfel. Și încă ceva: să existe și șansa de a avea un specialist în dansuri populare, așa cum este profesorul coregraf Petre Șușu, cu adevărat un artist, un om de o frumusețe morală aparte. Măiestria didactică a acestuia pornește de la îmbinarea a ceea ce înseamnă ordine, disciplină și politețe, cu exercițiile de încălzire și elementele de balet folosite, ca apoi să intre, cu multă atenție, în executarea pașilor și a mișcărilor, în funcție de melodia populară propusă.

O adevărată artă! Un adevărat român!

Urmărind evoluția artistică a acestor copii (de la Ansamblul folcloric „Cătălina“) și tineri (de la Ansamblul folcloric „Doina Carpaților“) nu poți să nu te uimești

Scanned with OKEN Scanner

și să constați că prin dansul popular aceștia se înalță „pe aripi de frumusețe românească!“

Desigur, românii fără identitate culturală ar arăta, așa cum arată orice neam fără identitate culturală: lipsiți de direcție, frustrați, depresivi, trăind în concret, dar tânjind mereu după latura afectiv-spirituală a vieții...“

II.2. Ortodoxie, continuitate și modernitate

La Simpozionul Internațional *Dumitru Stăniloae*, ediția din 2021, Gheorghe Iacob, profesor univ. dr. de Istorie contemporană la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași, a prezentat mai multe aspecte, bine argumentate, în legătură cu proiectul Ortodoxie și modernitate. Printre acestea, ca participant, am reținut următoarele: „Ortodoxia generică, așa cum o știm azi, este inseparabilă de istoria modernității ca proiect. Dacă în Europa de Vest și limitat în America de Nord, modernitatea se definește ca emancipare radicală de interpretare religioasă a vieții, același demers, în Europa de Est, unde Ortodoxia este majoritară, se vede altfel. Concret, modernitatea a fost marele vehicul al emancipărilor naționale și astfel ingredient indispensabil al apariției noilor Biserici Ortodoxe autonome și autocefale.

Scanned with OKEN Scanner

Cu toate acestea, modernitatea nu a încetat să reclame o separare mai în profunzime a autorității religioase de puterea politică, a sensului creștin de ideologiile care s-au succedat și care vor veni, a ethosului fondator al culturii europene de tendințele pe alocuri sinucigașe a manierei în care este investită libertatea ca sens.

Desigur, Ortodoxia este cât se poate de utilă modernității. Cu condiția ca teologia noastră să și știe cum să intre în dialog cu această „dihanie".

Pe de altă parte, fără să ignorăm atacurile, reducționismele, utopiile și celelalte aberații ale modernității, în acest proiect de mari dimensiuni este greu să nu găsim și oportunități, unele paradoxale.

Întâlnirea de la Iași, asemeni celor din anii trecuți, își propune să cumpănească toate aceste aspecte, să identifice noi căi de comunicare, să înțeleagă și să construiască o prezență ortodoxă care nu se definește, automat, prin respingerea alterității moderne, ci tocmai prin surprinzătoarea capacitate de a supraviețui acesteia. Teologi, sociologi, istorici, filosofi, directori de opinie, toți vor încerca nu să tranșeze în Ortodoxie și Modernitate, ci să arate cum poate fi credința actuală în plină modernitate. La rigoare, chiar și în ciuda acesteia".

Scanned with OKEN Scanner

Tuturor ne este cunoscut că poporul român s-a născut creştin, erou şi martir, apărându-şi ţara şi dreapta credinţă cu preţul vieţii, ca de exemplu, în vremea domnitorilor Mircea cel Bătrân, Mihai Viteazul, Ştefan cel Mare, Neagoe Basarab, Constantin Brâncoveanu cu fiii şi ginerele etc.

În urmă cu 2021 ani, istoria omenirii a trecut printr-o schimbare majoră care va determina începutul unei noi ere. S-a născut Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, cu o importanţă deosebită în evoluţia omenirii, recunoscută încă de la început şi acceptată de toate popoarele şi religiile până astăzi.

Împărţirea timpului, în cele două ere (î. Hr. sau înaintea erei noastre şi d. Hr., adică era noastră) este un sistem răspândit în întreaga lume.

Biserica Ortodoxă s-a identificat cu toate aspiraţiile neamului românesc. A sprijinit şi binecuvântat, prin cuvânt şi faptă, luptele, jertfele şi strădaniile poporului nostru pentru apărarea pământului strămoşesc, pentru independenţă şi unitate statală.

Secole de-a rândul Biserica Ortodoxă strămoşească a desfăşurat o uriaşă activitate culturală în Ţările române. Primele şcoli româneşti au fost pe lângă mănăstiri şi biserici, unde s-au tipărit cărţi. Tot în cadrul

Scanned with OKEN Scanner

Bisericii Ortodoxe a înflorit și s-a dezvoltat o artă românească de mare valoare, arhitectură, sculptură, pictură, broderie, miniatură, toate apreciate la nivel *UNESCO*.

În prezent, în eparhiile Bisericii Ortodoxe Române funcționează peste 800 de instituții și servicii sociale din care: 164 cantine sociale, 90 de centre de zi pentru copii, 73 centre educaționale, 40 grădinițe sociale etc. Se oferă astfel cazare, hrană, îngrijire și educație gratuită pentru mulți dintre cei fără posibilități materiale.

Tot în direcția continuității, a menținerii identității noastre românești, Biserica Ortodoxă Română însoțește, sprijină și reunește pe românii plecați peste granițe, astfel că s-au creat peste 1000 de parohii ortodoxe în diaspora română din toată lumea. Acolo, românii se simt ca „acasă“ pentru că regăsesc toate tradițiile și bunele obiceiuri străbune închegând comunități creștine care devin implicit apostoli și propovăduitori ai creștinismului ortodox.

Prin urmare, Credința cea vie, adevărată, este atunci când e însoțită și de fapte pe măsură...

Scanned with OKEN Scanner

II.3. SONFR

Multe dintre Societățile care și-au desfășurat și își desfășoară activitatea se identifică cu „Felul de a fi român", iar printre acestea menționăm Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române. A fost înființată la București, în anul 1910. Scopul a fost să dezvolte „cultura și educațiunea copiilor români...", de întărire a ideii naționale în vederea realizării unirii mult așteptate și să dezvolte cultura națională și patriotică în toate păturile sociale.

Scopul general era unul cultural și social, pe lângă cel caritabil, pentru care era nevoie de forța și unitatea femeilor.

Prima președintă a SONFR a fost Anastasia Filipescu, iar multe membre s-au remarcat printr-o activitate multilaterală, incluzând creația istorică, medicală, literară, pe lângă asistența socială și culturală a copiilor, a populației sărace.

SONFR a fost susținută de membrii Casei Regale, de autoritățile guvernamentale (Spiru Haret, I. G. Duca, Iuliu Maniu, Ion Antonescu), de lideri ai Bisericii Ortodoxe, de istorici (A. D. Xenopol, N. Iorga, D. Onciul),

Scanned with OKEN Scanner

de artiști (George Enescu), de bancheri, doctori, profesori, dar și de mulți oameni obișnuiți.

Documentele din Arhivele Naționale demonstrează relațiile internaționale ale SONFR cu diferite organizații educative europene și Consiliul Internațional al Femeilor.

Membrele acestei Societăți au contribuit la menținerea identității românești prin faptul că au militat continuu pentru întărirea ideii naționale, dezvoltarea educației culturale, morale, religioase a tinerei generații și pentru creșterea prestigiului Bisericii Ortodoxe, care avea rolul de păstrătoare a credinței, iar familia asigura transmiterea tradiției.

Pe lângă instituții școlare, SONFR a reușit să realizeze Mausoleul Eroilor Neamului de la Mărășești.

Influența și activitatea acestei societăți s-a extins în toată țara, dovadă fiind filialele înființate, precum Societatea Ortodoxă a Femeilor Române din Iași.

Înființarea SOFR - Iași, în 1910, se consfințea în cea mai frumoasă ctitorie a lui Vasile Lupu Voievod, la Biserica Mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi".

Filiala de la Iași a adoptat același simbol, ca și la București, crucea de oțel cu panglică tricoloră, iar după un an, în 1911, număra 85 de membre.

Scanned with OKEN Scanner

După evenimentele din anul 1989, s-a refăcut comuniunea spirituală (SOFR - Iași), urmărindu-se să triumfe bunătatea, dreptatea, cinstea, iubirea, devotamentul, prietenia, spiritul de sacrificiu.

Activitatea Societății Ortodoxe a Femeilor Române din Iași a fost coordonată la început de Principesa Olga Sturdza împreună cu Elisa Mavrocordat.

Din 1994, timp de 10 ani, doamna prof. Angela Paveliuc Olariu (Doctor Etnolog) a fost președinta SOFR - Iași, Societate care și-a desfășurat activitatea sub înaltul patronaj al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei. În prezent este Președinte de Onoare.

Începând cu anul 2004, președinte al Societății a fost Margarita Vlad (inginer), căreia autoarea acestui volum îi mulțumește post-mortem, pentru oportunitatea de a deveni membră. Împreună cu colegele din SOFR - Iași, Margarita Vlad a dezvoltat proiecte în sprijinul unor categorii de persoane cu probleme grave de existență precum și de susținere a activității educative și culturale din rândul tinerilor. S-a preocupat, printre altele și de organizarea Congresului Național „100 de ani de la înființarea Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române“ cu tema „Femeia ortodoxă în societatea românească“.

Scanned with OKEN Scanner

În prezent, SOFR - Iași are un număr de 250 de membre, iar președintă este doamna ec. Daniela Naclad, fiind preocupată de buna desfășurare a tuturor activităților la nivel de Societate, inclusiv de calitatea Coralei pe care o dirijează.

Membrele SOFR - Iași sunt impresionante prin idealurile lor profund umane manifestate constant.

II.4. Asociația Națională Cultul Eroilor „*Regina Maria*“

Este prima și singura structură asociativă, renăscută după decembrie 1989, care și-a asumat misiunea

Scanned with OKEN Scanner

de a continua tradițiile Cultului Eroilor la români, ca parte a identității noastre.

Înființată după Primul Război Mondial, A.N.C.E. „Regina Maria" devine o stare de spirit, dar și o realitate practică, prin crearea de structuri instituționalizate care să se ocupe de gestionarea situației dramatice datorate multor mii de morți de pe câmpul de luptă.

Inițiativa aparține unor militari, preoți și profesori de istorie. Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria" acționează sub patronajul Ministerului Apărării Naționale și sub oblăduirea Bisericii Ortodoxe Române.

„România Eroică" este titlul Revistei editată de A.N.C.E. „Regina Maria", fondată în anul 1919 sub numele „Cultul Eroilor Noștri", fiind o Revistă de cultură și educație patriotică, de cinstire a Eroilor neamului.

Prin filialele sale județene și prin subfilialele din orașe și sate, a reușit să înregistreze realizări de prestigiu, mai ales de conștientizare a Cultului Eroilor.

Autoarea acestei cărți este membră a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria" – filiala județului Iași, filială care s-a înființat la data de 27 ianuarie 1993 și care își are sediul la Cercul Militar Iași. Conducerea actuală este următoarea: Col. (rtr) ing. Ioan Timofte (președinte); Gl. bg. (rtr) Ionescu Ilie

Scanned with OKEN Scanner

(prim-vicepreşedinte); Col. (rtr) Ionel Pintilii (vicepreşedinte); Col. (r) Dumitru Zaharia (vicepreşedinte); Col. (r) Benone Tiron (vicepreşedinte).

Filiala din Iași a obținut personalitate juridică în anul 2019 și mai are în componență trei subfiliale (Hârlău, Târgu Frumos, Pașcani).

Printre monumente ale Eroilor nou-construite, în număr de 41, exemplificăm pe cele din Târgu Frumos, Bohotin, Răducăneni, Galata, Uricani-Miroslava, Cartierul „Alexandru cel Bun" din Iași ș.a.

Au fost reparate sau restaurate 26 de Monumente ale Eroilor și s-a editat propria publicație intitulată „Eroii Neamului".

În județul Iași există 152 de Monumente ale Eroilor, 7 Cimitire ale eroilor, 94 de troițe.

La nivelul județului Iași își desfășoară activitatea 65 de cercuri „Cultul Eroilor", la care participă 450 de elevi îndrumați de profesori de istorie, religie sau de alte specialități.

„Fără cultul valorilor, din care și eroii neamului fac parte, nu ne putem aștepta ca românii să fie mândri de trecutul lor și să-l considere cu nimic mai prejos decât trecutul celorlalte popoare" (General maior în retragere, prof. univ. dr. Visarion Neagoe).

Scanned with OKEN Scanner

II.5. Munca creatoare de valori perene

Românii au o atitudine clară față de munca depusă în libertate pe tărâmul strămoșesc, ca și față de viață și de moarte, iar acestea din urmă nici nu pot ființa în afara existenței umane dinamice, transformatoare și modelatoare.

Dacă înaintașii noștri geți erau apreciați în antichitate prin munca și vitejia lor, prin dreptatea lor, dar și prin credința lor în nemurirea sufletului, atunci românii au preluat de la ei atingerea ideii pure, a adevărului, a durabilului.

Sugestive ne sunt, pentru o mai profundă meditație, balada *Miorița*, epopeea *Meșterul Manole* sau odiseea *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*. Prin urmare, pornind de la credința în superioritatea binelui, domnitorul Constantin Brâncoveanu a îndurat moartea fiilor lui și chinurile trupești la care a fost supus de către otomani, nerenunțând nici o clipă la demnitatea de a fi român și neacceptând nici cu prețul morții familiei lui, trecerea la altă credință (a turcilor), decât credința în care s-a născut și a fost botezat.

Calitatea românilor de a avea încredere în perenitatea vieții omenești trăite în consens cu armonia

Scanned with OKEN Scanner

universală, i-a determinat pe aceştia să-şi limiteze vitejia ostăşească doar la apărarea patriei, cotropirea altor bogăţii şi teritorii nefiind în firea lor.

Pe timp de pace, elemente materiale s-au succedat în forme arhitecturale deosebite, păstrătoare nu numai de simboluri mitice, ci şi de reguli şi norme morale, care s-au perpetuat îmbogăţindu-se în forme şi dând o mare persistenţă spiritualităţii româneşti.

Ca un *Arc peste timp*, un moment de uimire pentru noi poate fi un loc, binecuvântat cu oameni care trăiesc în spiritul valorilor moral-creştine, precum cel de la Dorna Arini.

„Legenda“ ne spune că a fost o dată, nu tare de mult, o fată frumoasă prin ascultarea de părinţi şi, prin aceştia, faţă de tot ce însemna sfinţenie. Aceasta a primit numele de Elisabeta. Crescută în credinţa cea adevărată, fata nu s-a abătut de la drumul ei şi, cum anii au trecut, la venirea timpului, aceasta a fost cu mare băgare de seamă ce băiat să-şi aleagă pentru întemeierea unei familii. Bogăţia ce o interesa pe Elisabeta era, mai întâi, sufletul băiatului, de bun român, crescut în credinţa neamului nostru. Ea s-a oprit la alesul inimii, un tânăr cu numele de botez Procopie.

Scanned with OKEN Scanner

Cei doi au fost binecuvântați de părinții lor și de Dumnezeu, prin Taina cununiei.

Conform „legendei", cei doi soți au făcut gospodărie frumoasă la Dorna Arini. Ei știau cum să muncească și cât să muncească. Mai știau să se bucure de darul vieții lor în fiecare zi și să aducă mulțumire Celui de Sus. Trăind în această armonie, Tatăl Ceresc le-a dat, pe rând, 17 daruri alese, adică șaptesprezece copii. O adevărată bogăție pentru cei care au înțelesuri profunde despre viață.

Omul modern acceptă cu greu această realitate pentru că nu mai este ancorat în credința noastră creștină, ci în variate surogate, în bunuri materiale trecătoare, care mai de care... Adică a fost înlocuită simplitatea vieții și bucuria de a trăi frumos, cu stresul și oboseala: omul a ales să se complice prin „creșterea stimei de sine", a mândriei, trufiei și aroganței...

În această familie de la Dorna Arini nu s-a pus niciodată problema vreunui avort, fiind născut și ultimul copilaș. Desigur, ușor nu a fost dar, Credința statornică le-a dat putere.

Autoarea acestei cărți a avut bucuria de a cunoaște pe două surori dintre cei șaptesprezece copii, adică pe Raluca și Anișoara. Cel de-al 17-lea copil, băiat fiind,

Scanned with OKEN Scanner

mare acum, se numește Teodosie, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop al Tomisului.

Averea pe care a primit-o de la părinți a fost Credința în Iisus Hristos, pe care l-a luat drept model de autentică trăire.

Pentru darul vieții, cel de-al șaptesprezecelea copil a fost recunoscător Părinților trupești și, pe terenul moștenit, a înălțat un Sfânt locaș, în semn de dragoste și recunoștință pentru părinții săi, Procopie și Elisabeta.

În anul 1999, în Dorna Arini (județul Suceava), sub coasta Bârnărelului, au fost începute lucrările bisericii și ale corpului de chilii pentru viețuitoare.

Construită în întregime din lemn, biserica s-a sfințit la 20 octombrie 2004, când a fost finalizată pictura în stil bizantin. Slujba de sfințire a Bisericii a fost oficiată de Sanctitatea Sa Bartolomeu I, Arhiepiscop de Constantinopol și Patriarh Ecumenic, împreună cu un sobor de ierarhi, preoți și diaconi.

Iată cum, munca creatoare de valori perene se clădeşte pe discernământul oamenilor asupra valorilor spirituale perene.

Scanned with OKEN Scanner

Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului“
din Dorna Arini.

Scanned with OKEN Scanner

Tabloul votiv din pronaos îi înfățișează și pe părinții Procopie și Elisabeta Petrescu – ctitorii Mănăstirii.

Lângă Mănăstire s-a construit Baza de Odihnă și Tratament Recuperator „Sfinții Procopie și Elisabeta" unde setul de proceduri medicale se completează cu terapia prin *CREDINȚĂ*.

Într-adevăr, omul frumos la suflet sfințește locul!

Astăzi, tot mai puțini sunt cei care manifestă o reală recunoștință față de părinți, precum la Dorna Arini și, tot mai mulți sunt cei care, ajutați fiind de părinții lor, ca și de bunici, se arată tot mai nemulțumiți, pentru că acești „supărați" deocamdată, nu au înțelesul clar al Iubirii Hristice...

Referitor la gradul de civilizație, aceasta nu se poate măsura numai prin mobilitatea socio-profesională,

Scanned with OKEN Scanner

îmbrăcăminte, hrană (dacă ar fi aşa atunci americanii ar fi cei mai împliniţi oameni din lume) ci şi prin gradul de cultură şi de tradiţie, că la o adică până şi cel mai slab poet dintre laureaţii premiului Nobel este mai bun decât cel mai genial robot american.

Însuşirile spiritualităţii morale ale poporului român prin care el şi-a dovedit unicitatea în lume, au dăinuit nu printr-un miracol al supravieţuirii ci, printr-o constantă credinţă în puterea omului de a triumfa, chiar dacă i-a fost dat românului să fie deseori învins, însă niciodată îngenunchiat.

Raportat la Credinţa puternică, un bun român, dar şi un recunoscut medic din Ţara noastră, dr. Pavel Chirilă, întrebat cum procedează atunci când se întâmplă să se îmbolnăvească şi el ca om, acesta a dat un răspuns uimitor, că apelează mai întâi, cu multă încredere, la Învăţătorul învăţătorilor, la Psihologul psihologilor şi la Doctorul doctorilor, care este Iisus Hristos. Desigur, este greu de înţeles pentru cei mai mulţi, care nu reuşesc să aibă acces la această înaltă formă de cunoaştere, dar nu şi imposibil...

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul III. Amprente nepotrivite și nedorite, de alterare a identității noastre românești

III.1. Oameni și oameni

Neamul nostru românesc se identifică cu propria lui credință transmisă din generație în generație și exprimată prin tradiție.

Pornind de la geneza sa, neamul românesc este creștin ortodox. El a luptat pentru a-și apăra credința, apărându-și totodată, cu vitejie și eroism, hotarele.

Fără identitatea de neam și de credință, libertatea devine o amară robie.

În prezent sunt destule persoane, intelectuali obosiți, chiar în depresie, pentru că nu-și pun întrebări despre „sensul vieții".

Slăbiți în Credință, unii semeni de-ai noștri devin căutători de soluții, nu întotdeauna potrivite, ajungând pe la unii psihologi sau pe la unii astrologi, aceștia practicând diferite terapii pe sume mari de bani.

Spre exemplu, după evenimentele din 1989 s-au pus bazele unei asociații non-guvernamentale, sub paravanul promovării de valori spirituale, numită *MISA*,

Scanned with OKEN Scanner

adică școala de yoga, condusă de Grigorian Bivolaru, care își desfășura activitatea în peste 250 de localități din România și alte 16 țări. (De reținut este că Bivolaru, încă din 1977, când Patria ne era condusă de Nicolae Ceaușescu, a fost condamnat la închisoare pentru multiplicarea și răspândirea de materiale pornografice, de ocultism și de magie neagră). Mai multe cursante yoga au descoperit că au ajuns actrițe porno fără voie.

Au participat și părinți iresponsabili care își aduceau copiii minori la astfel de cursuri și de „tabere" pentru adulți.

Acuzat de hărțuire sexuală, „guru" Grigorian Bivolaru, cu tot cu *MISA* și toate filialele ei internaționale au fost excluse de Federația Internațională de yoga din motive de implicare sex-business și de sex în grup.

Despre aceste practici străine de identitatea românească s-a scris: în Mediafax, *Adepții MISA se droghează, fac sex în grup*; Mircea Cărtărescu, *Urgii cu Guru*, în „Jurnalul Național" din 25 oct. 2005 și din 4 sept. 2014.

Tot după 1989 s-a constatat un alt aspect: proliferarea neo-păgânismului în România (ca și în unele țări vecine).

Scanned with OKEN Scanner

În 2004, Federația păgână internațională a organizat în România primul curs de vrăjitorie.

Păgânismul este un termen generic folosit pentru a desemna diferite tradiții religioase idolatre, politeiste, cum este șamanismul, foarte folosit în cultura tungusă și turco-mongolă.

Șamanul înseamnă o persoană cu o conștiință modificată care se crede în legătură cu lumea spiritelor, în serviciile altora (sau nu) și își imaginează că este un „medic vrăjitor", fiind chiar mândru de acest aspect. Se lucrează cu transă șamanică sau Psihologie transpersonală, cu Astrologie și Tarot. Pot fi îndepărtate convingerile care-ți ghidează viața.

Se practică satanismul tradițional și demonolatria. În unele „tabere" de adulți se organizează, la capitolul distracții, scenete prin care se *ironizează* preoții și Biserica neamului românesc pentru că, spun cei din astfel de grupuri, limitează oamenii, iar noi adăugăm, da, îi limitează să nu mai fumeze, să nu se drogheze etc., pentru a nu fi afectată structura sacră a ființei umane.

Neo-păgânismul era cunoscut și geto-dacilor, fiind vorba de zamolxianism, înainte de apariția creștinismului.

Alterarea specificului identității noastre românești se produce sub diferite moduri și prin folosirea

Scanned with OKEN Scanner

drogurilor. Ca turist, dacă treceai prin satul Stănești din județul Dâmbovița și întâlneai o casă imensă, albă, cu statui de îngeri într-o curte plină de verdeață, sigur te opreai din mers ca să admiri frumusețea exterioară. Acolo funcționa vestitul cabinet *Apitherapy* dotat cu de toate. Pentru credibilitate, erai luat în primire de specialiști, noi credem în ei, adică de unii psihologi și medici. Numai că, dincolo de ușa de la intrare, se petrecea altceva, contra taxei de participare de 1100 euro pentru o cameră cu o persoană sau de 550 euro pentru o cameră de două persoane: terapia cu droguri, specialist fiind și un șaman (pe lângă unii psihologi și medici). Se prepara și se consuma Ayahuasca, folosită de triburile amerindiene și care conține DMT.

Totul se desfășura cu aprobarea fostului șef al Departamentului Informații și Protecție Internă (DIPI) din Ministerul Afacerilor Interne. Paradoxal, acesta are specializarea în „Drept, ordine publică, combaterea crimei organizate și antidrog".

Desigur, criza morală îmbracă mai multe aspecte printre care și cazul milionarului filmat pe străzile orașului Timișoara, ce plimba în lesă două femei. Pentru bani, acele femei s-au lăsat umilinte, acceptând

Scanned with OKEN Scanner

dezumanizarea. Ulterior, mândrul milionar a fost găsit înecat...

Departe de specificul identității noastre românești sunt festivalurile, organizate și aprobate, de homosexuali și lesbiene sub genericul LGBT, cu susținere externă. Grav este că la acestea, părinții defilează împreună cu minorii, băieții fiind îmbrăcați cu fuste, iar fetițele având pe piept, în dreptul sânilor câte un X, adică de anulare a sexului feminin.

Prin toate acestea și prin multe altele, ce le sunt transmise prin tehnologia „avansată", copiii sunt abuzați emoțional, cu urmări grave în timp.

Cum să nu te șocheze, spre exemplu, „terapia" aleasă de unii psihologi, cea prin care unor bărbați li se propune, iar ei acceptă, să tragă la căruță, în locul animalelor. Ca un adult ce treci și vezi așa ceva, poți să percepi mai multe... dar, categoric, nu în prezența minorilor.

În jurul nostru pot fi surprinse multe și diverse alte aspecte, precum și cele referitoare la *Oameni și oameni*[*)]

[*)] Acest text aparține autoarei acestui volum și a fost publicat sub formă de Articol, în „Evenimentul – Regional al Moldovei, Anul XXIX, nr. 8721 din 12 noiembrie 2019.

Scanned with OKEN Scanner

„Da, fiecare este unic și este bine să fie așa.

Ca cetățean însă, pe lângă drepturi, mai trebuie avute în vedere și responsabilitățile. Desigur, suntem datori să trăim civilizat și să ne respectăm ca oameni. La modul normal.

Dacă libertatea este greșit înțeleasă, se alunecă spre libertinaj și se poate ajunge într-o altă lume, în cea a haosului.

Cu mulți ani în urmă, în România, rula filmul american „O lume nebună, nebună...“. La ieșirea din sala de Cinema, cei mai mulți comentau că au vizionat, așa își imaginau, o ficțiune bine realizată, inspirată din societatea americană la acel timp, ceea ce întâlnim și noi, acum, în societatea românească. Spre exemplu, astăzi, panouri mari prin oraș fac publicitate la adopții de câini și pisici în familii de oameni. Normal ar fi să se facă reclamă pentru adopția de copii în familii de oameni. Ar fi o frumoasă responsabilitate pentru mulți semeni de-ai noștri.

Fără îndoială, animăluțele trebuie iubite, prin grija noastră de a le fi asigurate adăpost, hrană și apă.

Știați că, după cum afirmă specialiștii, pisicile și câinii suferă și se îmbolnăvesc în spațiile închise de la bloc? Că unii oameni, frustrați, își umplu golul sufletului

Scanned with OKEN Scanner

lor prin a ține în captivitate animăluțele la bloc? Prin firea lor, animalele au nevoie de libertate, iar oamenii, prin firea lor, au nevoie să trăiască lângă oameni și să relaționeze frumos.

Acum, din păcate, adesea, sensul este inversat. Vom încerca să exemplificăm aspecte ce ridică semne de întrebare: într-o dimineață, o tânără mămică, cu un cățeluș în brațe, își ducea fetița la școală. Era ora 8^{00} și se auzea clopoțelul sunând de intrare, iar fetița a făcut pași repezi pentru a intra la timp în clasă. Respectiva mămică a sărutat pe cap numai pe acel cățeluș, pe care-l ținea la pieptul ei, și s-a întors apoi îngândurată spre casă.

O altă situație: la un semafor aştepta și o mașină în care, pe lângă conducătorul auto, se mai aflau, în spate, un băiețel de 12-13 ani, preocupat de jocuri pe telefon iar în față, lângă șofer, un cățel mic, alb, cu care tatăl copilului vorbea și-l mângâia (pe cățel).

Mai nou, unii adulți, pentru a obișnui un copil să doarmă singur în camera sa, îi dau un animăluț (nu jucărie) pentru ca acesta, copilul, să adoarmă mai ușor.

Prin urmare, nu se simte a se ține cont de sufletul copilului, acesta fiind considerat adesea un roboțel, care să execute doar comenzile acelor adulți.

Scanned with OKEN Scanner

Trist, dar adevărat!

Mai știați că parcurile de joacă ale copiilor, ca și spațiile de lângă unele blocuri sunt ocupate, la primele ore ale dimineții, de pisici și mai ales de câini – animăluțele fiind însoțite de stăpânii lor triști?

La o analiză profundă, societatea noastră mai este afectată și de alte *maladii*, precum modul de folosire a noilor mijloace de comunicare. Cei mai mulți oameni ajung să fie „captivi în internet".

Considerăm că este necesar un front comun de schimbare în societate, care să poată reda comunicării dimensiunea cu adevărat umană și spirituală ce s-a pierdut!"

III.2. Sociologia patologiilor cotidiene

Este subtitlul unei cărți de referință a scriitorului Nicu Gavriluță, bine cunoscut în spațiul cercetărilor de sociologie și antropologie. El știe să aducă în atenție acele situații sau întâmplări care se dovedesc a fi adevărate simptome ale unei ciudate normalități sociale și care se infiltrează câte puțin în „fluxul normal" al vieții noastre publice. Un exemplu ar fi „atitudinea omului de astăzi față de trup, cu biologia sa exhibată uneori în chip public și cu noile fantasme erotice sau medicale care o însoțesc". (Ștefan Afloroaei)

Scanned with OKEN Scanner

Structurată pe 4 secțiuni, patologia cotidiană cuprinde: *Patologii politice*, *Patologii ale sacrului*, *Patologii religioase* și *Patologii sociale*.

Desigur, termenul de patologie nu este în sensul medical sau psihiatric al cuvântului, ci în sens etimologic: „patologică poate să ne apară acum acea conduită cotidiană ce stă sub puterea unor pasiuni sau afecte excesive, a unor impulsuri ce nu cunosc limite precise". Prea multă libertate, greșit înțeleasă, duce la libertinaj. Din păcate, în multe situații, astăzi se petrece „altfel", în alt mod și cu o altă logică decât cea care ne este familiară.

Viața noastră cotidiană ne este inundată adesea de o alteritate vulgară.

Raportat la patologii, cercetătorul Nicu Gavriluță surprinde, spre exemplu, *prostia ca necunoaștere și omenească ignoranță*. Astfel s-a ajuns la desacralizarea unor mari sărbători românești, precum: „Crăciunul, Anul Nou, Rusaliile, Sfântul Ilie, sărbătoarea Sfintei Cruci, Sfânta Parascheva etc. și importul de formule laxe, total permisive, a unor sărbători străine (Sfântul Valentin, Haloween-ul etc.). Fenomenologia iubirii, de exemplu, de la martirajul Sfântului Valentin la sexualitate pătimașă, stimulată de vibratoare, alifii și alte fantezii, simbolizează nu doar desacralizarea lumii, hedonizarea vieții, dar și permanenta noastră căutare a absolutului în formule hard, inedite și neconvenționale.

Scanned with OKEN Scanner

Tot sub semnul acestei specii de prostie omenească stă şi cultul național al kitsch-ului, al VIP-urilor ultramediatizate, totul în defavoarea veritabilelor elite și al autenticelor modele morale românești".

În societatea de consum, aproape că a dispărut profilul de om demn, vertical.

Sunt „şcoli" şi ideologii străine de cultura noastră, care detestă așa-zisele tipare și bariere folosind, spre exemplu, tehnica de terapie „roata medicinei" pentru a descoperi calea războinicului...

Psihiatrii trag un semnal de alarmă: într-o lume în care totul ar fi permis, ar înnebuni mulți oameni (dovadă și sinuciderile unora geloși sau care se droghează sub diferite forme).

Care sunt limitele excesului de libertate?

Ca să ne dăm seama, este necesar să fim în starea de *luciditate*. Avem Coduri morale, avem Conștiința noastră (amprenta lăsată în noi de Dumnezeu). Cu toții avem nevoie de o instanță morală superioară, de repere morale.

Viciul, devenit patimă, distruge omul. Unde este senzorul de avertizare morală?

Se constată tot mai mult tristețea omului care are tot ce-i trebuie pe orizontală, dar stă rău cu verticala (fiind gol în interiorul ființei sale). Prin urmare, omul ca persoană are multă nevoie de dimensiunea spirituală...

Scanned with OKEN Scanner

III.3. Încotro modurile tradiționale de viață?

Miracolul japonez a impresionat și continuă să impresioneze. Japonezii nu au permis să le fie alterate Credința și tradițiile. Politicienii lor patrioți nu au lăsat să se atingă cineva de seva și de identitatea japonezilor (așa cum a fost și la români în vremea mai multor domnitori vrednici de pomenire, precum Ștefan cel Mare, Neagoe Basarab, Mihai Viteazul etc.).

În volumul *Globalizare și identitate românească*, care aparține scriitorilor Nicu Gavriluță și Ioan Holban, găsim interesante referiri la Europa unită care este, din punct de vedere politic, financiar și economic, „mai mult a unora decât a altora" (Petrișor Peiu).

Cei doi autori susțin că există însă o Europă profundă care a supraviețuit încercărilor istorice, fiind vorba de o Europă culturală. „Cultura a fost marea și fericita subversiune a spiritului european împotriva propriei sale atomizări. Ea a fost emblema însăși a supraviețuirii noastre" (Andrei Pleșu).

Autorii cărții *Globalizare și identitate românească* au convingerea că „fenomenul globalizării și viețuirea de tip cosmopolit au o nevoie profundă de a se întemeia pe un fond cultural comun, în primul rând, religios.

Scanned with OKEN Scanner

Înainte de a fi unificată de internet, cultura globală a fost unificată de simboluri, mituri și ritualuri magico-religioase străvechi... că doar redescoperirea acestui filon spiritual poate conferi *suflet* lumii globale de astăzi".

Dacă sunt voci care susțin „importanța" unei culturi unice, globale, ca urmare a disoluției modurilor tradiționale de viață, scriitorii Nicu Gavriluță și Ioan Holban nu susțin deloc acest punct de vedere. „Chiar și cel mai cosmopolit cetățean al planetei – managerul unei mari corporații – păstrează în profunzimea sufletului său respectul pentru geografia sacră a locului natal și prețuirea pentru cultura țării sale. Ultima este cea care-i conferă distincție, noblețe și autenticitate. Probabil că acolo se simte cetățeanul cosmopolit cu adevărat «acasă»".

Acordurile politice, diplomatice, legislative și administrative își au rolul lor, ca și un organism. Acesta nu funcționează fără inimă, iar adevărata inimă este atunci când ne regăsim rădăcinile culturale, în primul rând pe cele religioase, creștine sau chiar precreștine, fiind vorba de celebrul *fond spiritual* (stră)vechi și veșnic nou.

Cultura autentică trebuie înțeleasă ca o emblemă a supraviețuirii noastre.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IV. Cum ne asumăm identitatea în realitățile României de astăzi

Mulți dintre noi și, mai ales, cercetătorii în domeniu își pun această problemă, de asumare a identității. Unul dintre aceștia este cercetătorul Dumitru Tiutiuca, care pornește de la realitățile noastre de după 1989, o Românie a tranzițiilor și, cultural, în cele postmoderniste.

În această perioadă, accentul se mută de pe muncă pe distracție. Sub acpect cultural, se oferă mult *pâine și circ*, ca în antichitatea târzie. Sunt promovate manelele, iar emisiunile culturale audio-TV sunt de un divertisment, adesea ieftin și vulgar. Trist este că tot ce ține de educație mai ales, se consideră a fi concepte „comuniste". Ceea ce contează astăzi este rating-ul.

Fotbalul a devenit „un spectacol, o industrie și o afacere foarte rentabilă".

Zeul societății noastre este *consumul*.

Scara de valori s-a schimbat fundamental. VIP-urile se aleg după sânii și fesele siliconate.

Se cunosc situații în care unii semeni de-ai noștri urmăresc să studieze psihologia mai ales pentru diplomă, cu rol de paravan, în spatele căreia clienții sunt „învățați" multe, cum să aibă mai mulți parteneri sub

Scanned with OKEN Scanner

aspect sexual – ca în sectorul zootehnic (adăugăm noi), unde nu poate fi vorba de ființe raționale; sau alții, puțini la număr, care se laudă că pot face tot ce vor din mintea clienților lor. Trist!

Sunt afectate relațiile familiale, începând cu cele dintre părinți și copii, adică s-au deteriorat *relațiile inter-umane*. Lipsa de comunicare duce și la emisiuni TV de tipul *Iartă-mă* sau *Linia fierbinte*. Cu nepoții nu mai poți comunica, iar dacă dorești să transmiți gânduri frumoase la anumite zile semnificative, se folosește ruta părinților acestora, pe motiv că ai lor copii sunt ocupați, obosiți sau, mai nou, *să nu se știe*. Oare ce este de ascuns? A dispărut comunicarea sinceră, respectuoasă, adică iubirea dintre oameni, locul fiind luat de înstrăinarea de tip occidental?

Familia nu mai este o instituție stabilă, înlocuită fiind adesea cu relațiile întâmplătoare, concubinajul, căsătoria între homosexuali, înfierea de copii în alte scopuri, toate acestea cu grave urmări, dovadă fiind emisiunile TV de tipul *Dă-i papucii*, *Direct în pat*, *Schimb de mame* etc. (Desigur, pentru cei mai mulți români, importantă rămâne Familia creștină, întemeiată prin căsătoria dintre un bărbat și o femeie, rodul iubirii lor fiind nașterea copiilor).

Scanned with OKEN Scanner

Dragostea și prietenia trec în planul doi, fiind preocupări pentru sex și sexualitate, precum la S. Freud*), dar nu și pentru o gândire corectă, sănătoasă, cu accent pentru *educația sentimentelor*, ca oameni ce suntem.

Empatia aproape că a dispărut, în schimb proliferează pseudo-misticismele, horoscoapele, transformarea animalelor domestice în companioni și, mai nou, promovarea Proiectului „Umple golul din viața ta! Adoptă un câine!". Se constată tot mai dese apeluri disperate la psihologi „terapeuți" etc.

Sentimentul de teamă este și un efect al emisiunilor TV în goana lor după senzațional (crime, jafuri, catastrofe), iar *nevoia de securitate* dă de gândit la fiecare dintre noi.

Referitor la *cultură*, concluziile cercetătorilor sunt descurajatoare. Foarte mulți români nu citesc nicio carte într-un an.

În locul *sărbătorilor tradiționale* sunt promovate altele, cu caracter comercial, ca *Sărbătoarea îndrăgos-*

---

*) Medicul psihiatru austriac S. Freud (din secolul al XIX-lea) a creat un curent neștiințific, concepția sa fiind unilaterală. El a exagerat și absolutizat importanța instinctelor față de conștiință, a redus trebuințele omului la nevoile biologice și a dat o interpretare arbitrară fenomenelor vieții psihice (Dicționarul Enciclopedic Român, pp. 464 - 465).

Scanned with OKEN Scanner

tiților (de Sfântul Valentin, patronul catolic al acestora), Sărbătoarea dovleacului (Halloween). Puțin mai este ca pomenirea Moșilor, a celor decedați la români, să fie înlocuită cu Ziua Recunoștinței, a curcanului de la americani.

Că *totul este permis* ne crează un disconfort erotismul pornografic, unii oameni devenind instinctuali, precum necuvântătoarele. Aproape că suntem în derivă. „Ruperea de o anumită tradiție poate avea, nu o dată, efecte catastrofice. Deocamdată înregistrăm îngrijorări, depresii și alienări“ (Dumitru Tiutiuca).

De menționat sunt și următoarele: ce spun alții despre noi și ce spunem noi despre noi înșine?

Desigur, multe și variate sunt răspunsurile.

Cert este că *identitatea există pur și simplu*. Ea nu este numai o mândrie ci și o mare responsabilitate.

De reținut ar mai fi că asumarea identității mele înseamnă și asumarea identității celuilalt care face parte din același grup; identitatea ține de dezvoltarea socio-economică a unei națiuni și că, legat de identitate, ea este generată din interior, dar și impusă din exterior.

Sunt destule motive să afirmăm că „asumarea, ca proces psihic, are aproape toate datele responsabilizării și convingerii, care se poate face pe mai multe căi...

Scanned with OKEN Scanner

Asumarea constituie, aşadar, o operaţie intelectuală şi afectivă de foarte mare complexitate, care presupune strategii şi metode de transformare a informaţiei în opinii, convingeri, deprinderi mai mult sau mai puţin profunde... Schimbarea trebuie s-o începem cu *eliberarea din noi înşine*, duşmanul nostru cel mai teribil. Avem exemplul Mântuitorului care şi-a asumat păcatele celorlalţi, pătimind El pentru izbăvirea lor“ (cum foarte frumos şi profund ne transmite, prin măiestria cuvintelor sale, cercetătorul mai sus menţionat).

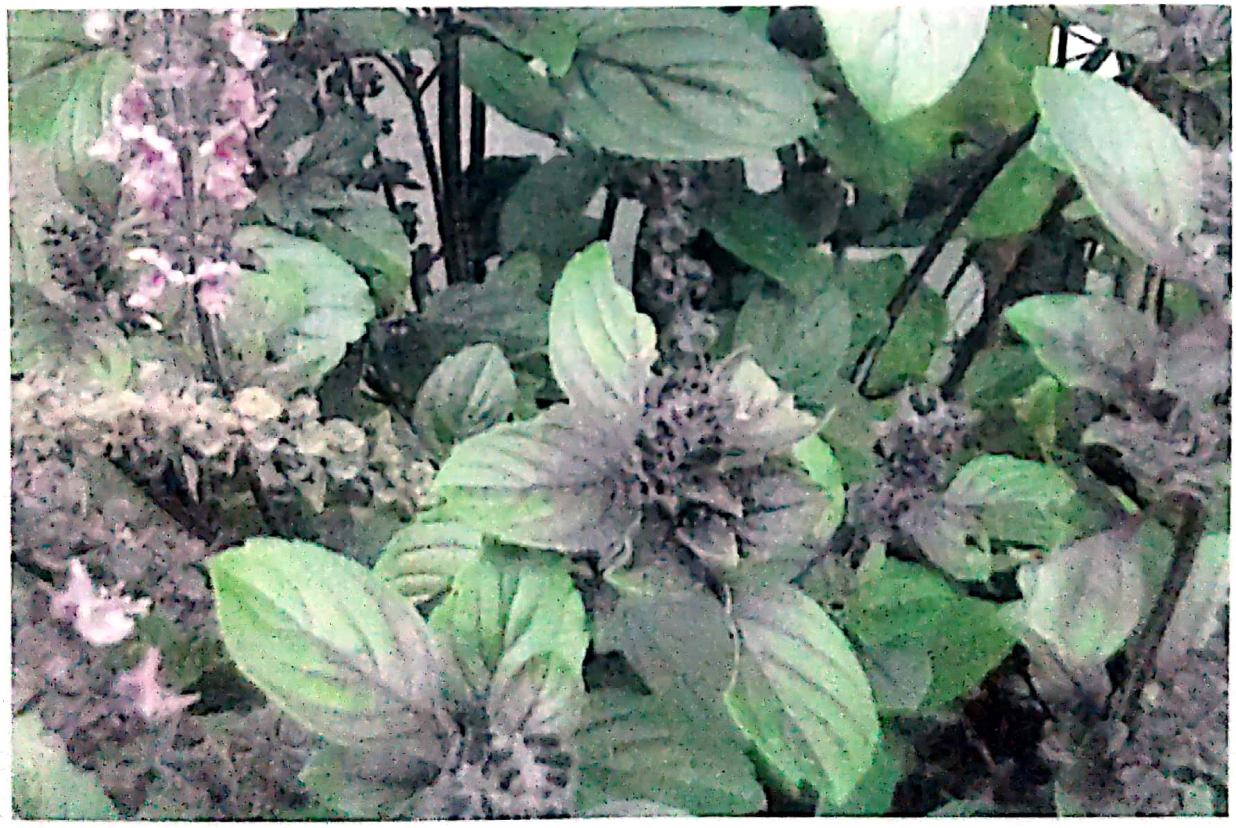

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul V. Mărturii de identitate românească

Multe și variate forme îmbracă mărturiile referitoare la identitatea românească, cuprinse parțial și în *Istoria* neamului nostru.

Românii au dat istorici de o excepțională valoare, printre care vom face referire la prof. univ. dr. Ioan-Aurel POP. Din anul 2018 este Președintele Academiei Române*), fost Rector al Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca. Este istoric român, autor și coautor a peste 70 de cărți, tratate și manuale și a peste 500 de studii și articole. Totodată, este Doctor Honorius Causa a 10 universități din țară și din străinătate și membru al unor academii și societăți savante străine. A fost visiting professor al unor universități din S.U.A., Italia, Franța, Ungaria și Austria.

Ioan-Aurel Pop este perceput prin a fi un spirit ales, un specialist în istorie de o mare profunzime și un adevărat model de român. Într-adevăr, se identifică cu permanența istorică a neamului, așa cum rezultă din propriile sale *Gânduri despre România* (pp. 28-32):

---

*) Academia Română reprezintă un simbol al spiritualității, un forum al consacrării și un spațiu al cercetării fundamentale.

Scanned with OKEN Scanner

„Când vorbim sau scriem despre țară, este bine să avem mereu în prim plan sentimentul responsabilității cuvintelor noastre... Țara nu este o abstracțiune măruntă, bună de invocat atunci când ne supărăm pe șefi, pe soartă ori pe propriile greșeli. Țara suntem noi toți, cu strămoșii a căror moștenire o purtăm în noi, adesea fără să ne dăm seama de aceasta, cu urmașii pe care-i pregătim pentru viitor, cu spațiul nostru vălurit, cu cerul și pământul, cu marea și cu râurile, cu toate care se găsesc acolo unde Carpații și Dunărea de Jos se îngemănează... Numai noi înșine, românii, putem să le percepem pe toate acestea... România se poate schimba în mai bine numai dacă suntem noi înșine capabili de o asemenea schimbare.

A schimba în mai bine România, nu este, la prima vedere, o mare filosofie, dacă ne schimbăm în bine noi înșine. Această schimbare ar putea presupune câteva lucruri simple: să ne facem datoria acolo unde suntem chemați; să facem nu totul, ci numai ceea ce trebuie și ceea ce ne permite expertiza (specialitatea) noastră; să facem opere sociale; să avem sentimentul comunității și al solidarității etc. Adică, mai simplu, să fim dascăli cu tot sufletul nostru (dacă ne-am facut dascăli), să plantăm câte un arbore, ***să ne creștem curat copiii***, să

Scanned with OKEN Scanner

curățăm trotuarul din fața casei, să întindem mâna celui aflat în nevoie ori în suferință, să lăsăm orgoliul la o parte și să ne cerem scuze când greșim (și cine nu greșește!?), să fim drepți și cinstiți, dar mai ales buni, generoși, frumoși la spirit... În ultimele două decenii, am (re)dobândit multe virtuți, mai ales pe filiera ideii de libertate și demnitate umană, dar am devenit mai rapace, mai reci, mai dornici de bani și de avere (dobândite, adesea, ușor, dacă nu prin înșelăciune). Și chiar avem, unii dintre noi, din păcate, o plăcere sadică de a lovi în alții, de a-i acuza pe alții, de a da vina numai pe alții, de a lăsa totul baltă și a pleca în lume... Ne revoltăm pe Țară, când ar trebui să ne revoltăm pe noi înșine și să luăm măsuri de schimbare.

Nu-mi iubesc țara nici pentru că e mare, nici bogată, nici ideală, ci o iubesc pentru că este a mea, cu toate cele bune și rele, cu patimi, cu victorii și înfrângeri, cu bucurii și dezamăgiri, cu viii și cu morții ei. În legătură cu Patria (pater înseamnă părinte, prin urmare Patria este locul părinților noștri, al părinților lor ș.a.m.d.), facem câteva greșeli curente: 1) ne ferim să vorbim despre ea, fiindcă nu este de bon ton, fiindcă termenii s-au tocit, fiindcă au lăudat-o unii peste măsură; 2) îi lăsăm să monopolizeze patriotismul și

Scanned with OKEN Scanner

discursul despre Țară pe reprezentanții mișcărilor naționaliste, care și-au pierdut orice credibilitate; 3) ne temem că, vorbind de bine despre moșie, despre Țară ori patrie, îi supărăm pe alții sau creăm impresia că îi urâm pe alții; 4) când suntem dezamăgiți, triști, deprimați – din varii motive personale – dăm vina pe Țară, ne supărăm pe Țară, acuzăm România și chiar o părăsim; 5) nu-i mai învățăm pe copiii noștri despre „Făt Frumos din lacrimă", nici despre „Împăratul Roșu", nici despre „Prâslea cel voinic", ci îi stimulăm cu „Harry Potter" sau „Omul păianjen", cu „Stăpânul inelelor" sau cu Pokemoni.

Or, valorile universale se pot asimila prin mijlocirea celor naționale, regionale, locale... În fapt, cei mai mulți dintre noi ne rușinăm de țară, ne ferim de ea, ne ascundem. Astfel, ne condamnăm pe noi înșine!

Prin urmare, ne trebuie realism, responsabilitate, asumare, solidaritate...

România, cu regiunile sale istorice, este azi o parte a Uniunii Europene. Să nu o hulim noi înșine, ci s-o construim și reconstruim... să perpetuăm adevăratele noastre valori... să trăim cu demnitate, onoare și optimism, întru iubire și bunătate."

Scanned with OKEN Scanner

La 15 ianuarie 2021, de Ziua Culturii Naționale, Acad. Ioan-Aurel Pop a adresat un *Mesaj* comunității Universității „1 Decembrie 1918“ din Alba Iulia, afirmând că „La această mare sărbătoare, se cuvine să prețuim, în chip echilibrat și cuviincios, deopotrivă cultura, națiunea – care este asociată cu patria – și pe Mihai Eminescu. Acesta, în acțiunea și cultura ca valori identitare, ne-a construit destinul nostru de ființă colectivă. Desigur, destinul acesta nu a fost ideal, linear și etern glorios, nu a fost un marş continuu ascendent, dar a fost calea noastră de înaintare prin istorie, cale pe care am ținut-o deschisă și chiar funcțională până astăzi...

Eminescu nu a fost stabilit ca simbol al acestui popor de către o hotărâre parlamentară, regală sau prezidențială, ci Eminescu s-a impus de la sine... fiind „cel mai mare poet pe care l-a iubit și-l va iubi vreodată, poate, pământul românesc.“

Se afirma la începutul acestui capitol că mărturiile despre identitate sunt variate. Referitor la vechimea noastră pe aceste plaiuri românești, aceasta ar fi mult mai mare. Sunt unii cercetători care au făcut săpături arheologice la Tărtăria, localitate situată la 20 km de orașul Alba Iulia. Mai exact, aceste săpături s-au efec-

Scanned with OKEN Scanner

tuat de specialiștii în domeniu pe o suprafață de teren care aparținea unei familii de harnici gospodari, pe nume Iacob al lui Gheorghe Zaharia. Toate aceste adevăruri ne-au fost relatate de nepoata lui Gheorghe Zaharia, Ana Daniela Zaharia (căs. Crețiu), mamă a doi băieți și de trei ori bunică.

Gheorghe Zaharia a rămas în amintirea localnicilor ca fiind o personalitate aparte, un adevărat ardelean, foarte credincios și un bun vizionar, constituind astfel un important filon spiritual pentru urmași, inclusiv pentru stră-strănepotul Alexandru-Victor Creţiu.

Revenind la descoperirile arheologice de la Tărtăria, acolo au fost scoase la suprafață Plăcuțe (Tăblițe) cu o scriere aparte. Tânărul scriitor Daniel Roxin susține, împreună cu unii cercetători în domeniu, că România este încărcată de taine şi că scrierea de pe tăbliţele de la Tărtăria ar fi cu mult mai veche decât scrierea sumeriană din Orient, adică ar fi prima formă de scriere din istoria omenirii. Așa pagină nouă de istorie, da!

Desigur, urmează să fie recunoscută valoarea acestor descoperiri iar adevărul istoric să-și spună cuvântul.

Continuăm prin a prezenta mărturii semnificative, atât scrise cât și foto-copii document, de identitate românească:

Scanned with OKEN Scanner

De la dacii liberi de altă dată, la frumoşii maramureşeni de astăzi.

Crucea Eroilor de pe Caraiman – din Munţii Bucegi, judeţul Prahova. Este cea mai înaltă Cruce din lume, amplasată pe un vârf de munte.

Masa tăcerii, operă a marelui sculptor român Constantin Brâncuşi, de la Târgu Jiu, din judeţul Dolj.

Scanned with OKEN Scanner

Ioan-Aurel Pop
Constantin Bălăceanu-Stolnici
Zoe Dumitrescu Buşulenga
Sofian Boghiu
Dumitru Stăniloae
Lucian Blaga
Constantin Brâncuşi
Emil Racoviţă
Nicolae Titulescu
Octavian Goga
Nicolae Paulescu
George Coşbuc
Ecaterina Teodoroiu
Ion Luca Caragiale
Nicolae Grigorescu
Avram Iancu
Tudor Vladimirescu
Mihai Viteazul
Neagoe Basarab
Mircea cel Bătrân
Decebal
Burebista

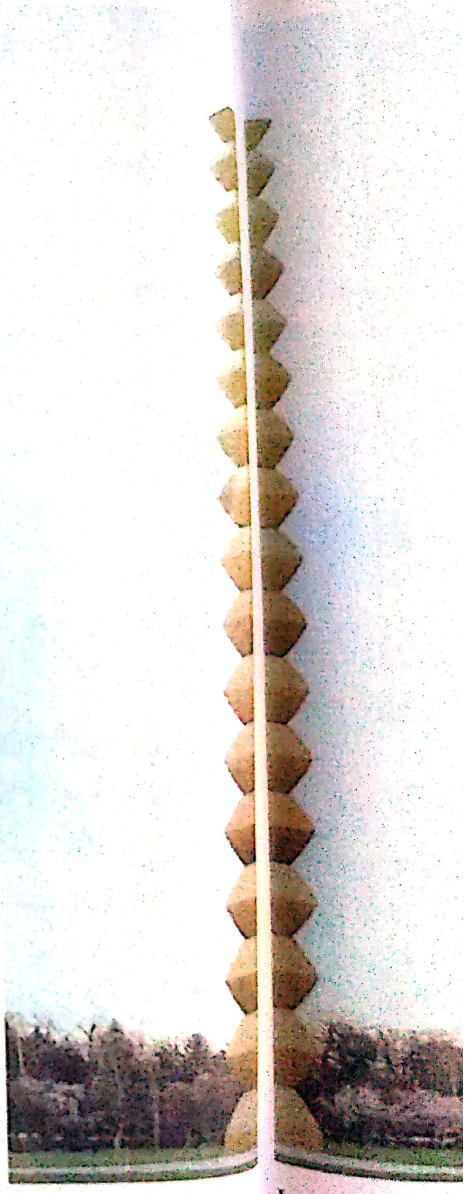

Coloan Infinitului

Scanned with OKEN Scanner

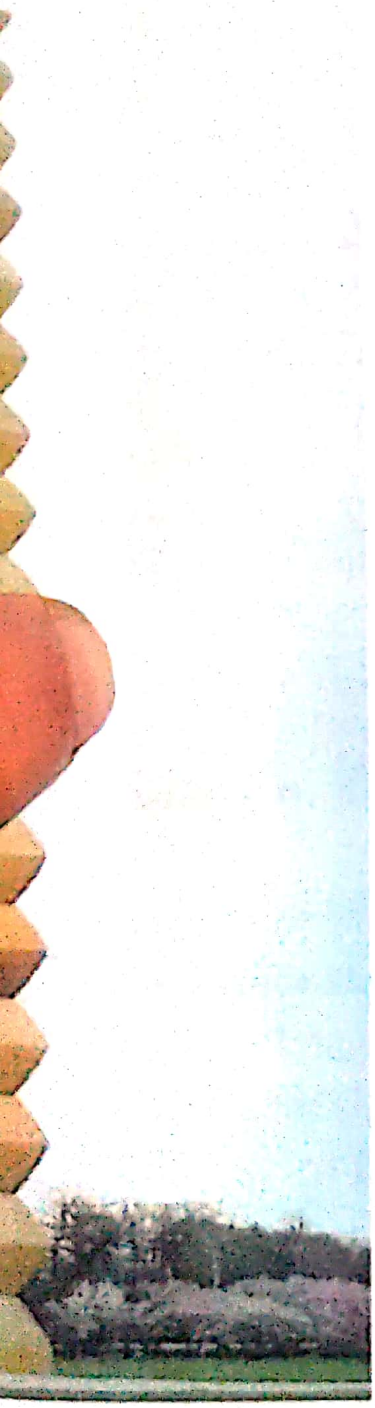

Infinitului

Alexandru Zub
Constantin Cucoș
Ion Agrigoroaiei
Ioan Caproșu
Doru Vilhem
Vasile Cristian
Gheorghe Platon
Constantin I. Parhon
George Enescu
Gheorghe I. Brătianu
Grigore Antipa
Nicolae Iorga
Spiru Haret
Mihail Kogălniceanu
Vasile Alecsandri
Ion Creangă
Mihai Eminescu
Alexandru Ioan Cuza
Veniamin Costache
Dimitrie Cantemir
Ștefan cel Mare
Alexandru cel Bun

Scanned with OKEN Scanner

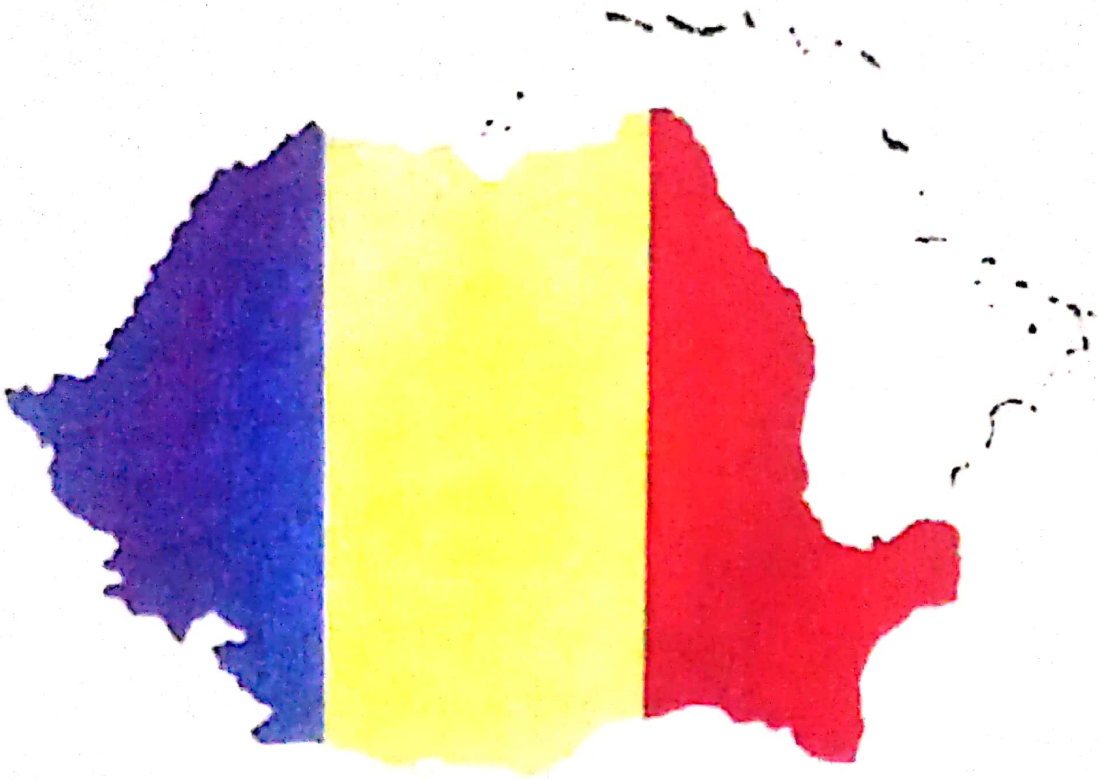

România – „Grădina Maicii Domnului“.

Scanned with OKEN Scanner

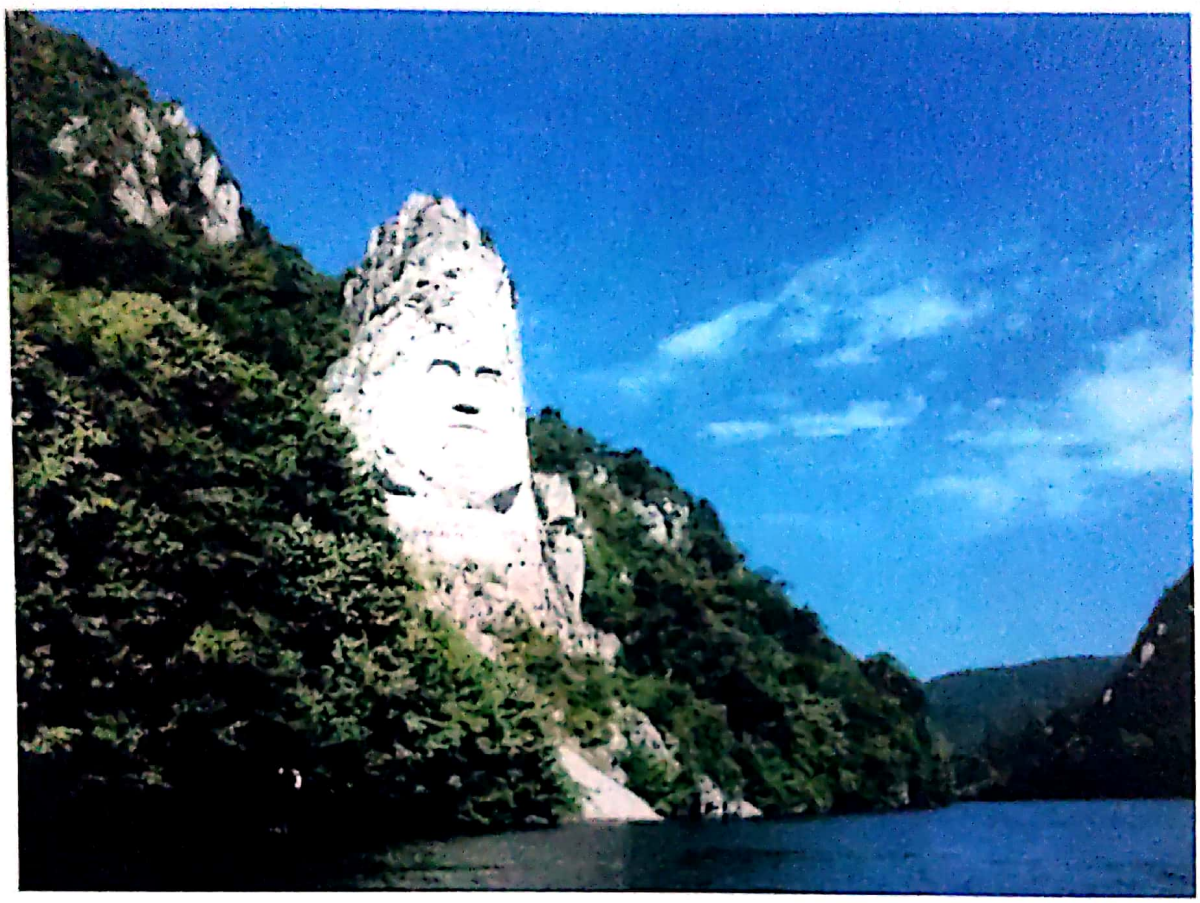

Spiritul lui Decebal stă și astăzi de strajă pentru urmașii urmașilor săi.

Imaginea îl reprezintă pe Decebal, chipul sculptat în stâncă, la Dunăre (lângă Orșova). Este cea mai mare sculptură în piatră din Europa (înaltă de 55 m și lată de 25 m).

Scanned with OKEN Scanner

Domnitorul Ștefan cel Mare ne veghează Țara.
În imagine, Statuia din Copou – Iași.

Scanned with OKEN Scanner

Biserica „Sf. Gheorghe“ din Hârlău, județul Iași, ctitorie a vrednicului de pomenire Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt (1457 - 1504).

Scanned with OKEN Scanner

SFÂNTA CUVIOASĂ PARASCHEVA DE LA IAŞI, ocrotitoarea Moldovei.

Icoana este realizată de un apreciat restaurator – pictură bizantină, Daniela ROTARU, fiică a comunei Vorona din judeţul Botoşani.

La nivelul de Ţară, Vorona este apreciată cu Locul II pentru cea mai frumoasă comună, cu tradiţii româneşti foarte bine păstrate şi transmise din generaţie în generaţie.

Comuna Vorona este recunoscută şi în străinătate, prin Premiile obţinute în Franţa, apoi în Veneţia etc.

Voronenii au marele avantaj de a se identifica, la modul real, cu prof. Aurel ŞTEFAN (Primar), cu prof. Dumitru DOROFTEI, dimpreună cu foarte mulţi români frumoşi din acea zonă.

Scanned with OKEN Scanner

Mănăstirea „Sfinții Trei Ierarhi“ din Iași, ctitorie a domnitorului Vasile Lupu (secolul al XVII-lea).

Scanned with OKEN Scanner

Teatrul Național „Vasile Alecsandri“ din Iași, înființat în anul 1840.

Scanned with OKEN Scanner

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași, prima instituție de învățământ superior înființată în România.

Scanned with OKEN Scanner

Statuia Independenței din Iași, pe frontispiciul căreia scrie: „Independența e suma vieții noastre istorice“ (Mihai Eminescu).

Scanned with OKEN Scanner

Grup statuar închinat Marii Uniri de la 1918, situat în fața Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa“ din Iași.

Scanned with OKEN Scanner

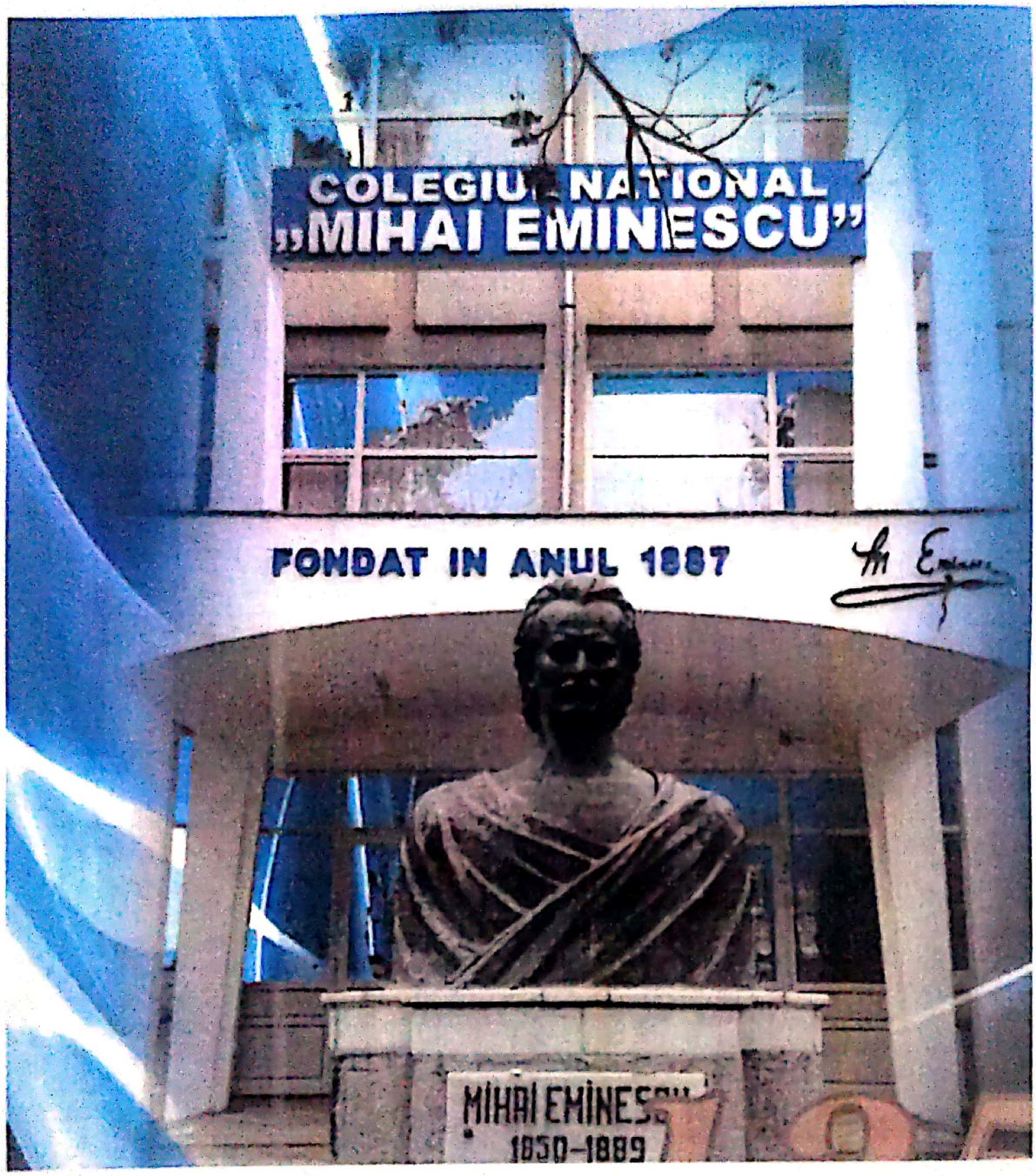

Colegiul Național „Mihai Eminescu" din Botoșani, fondat acum 135 de ani.

Scanned with OKEN Scanner

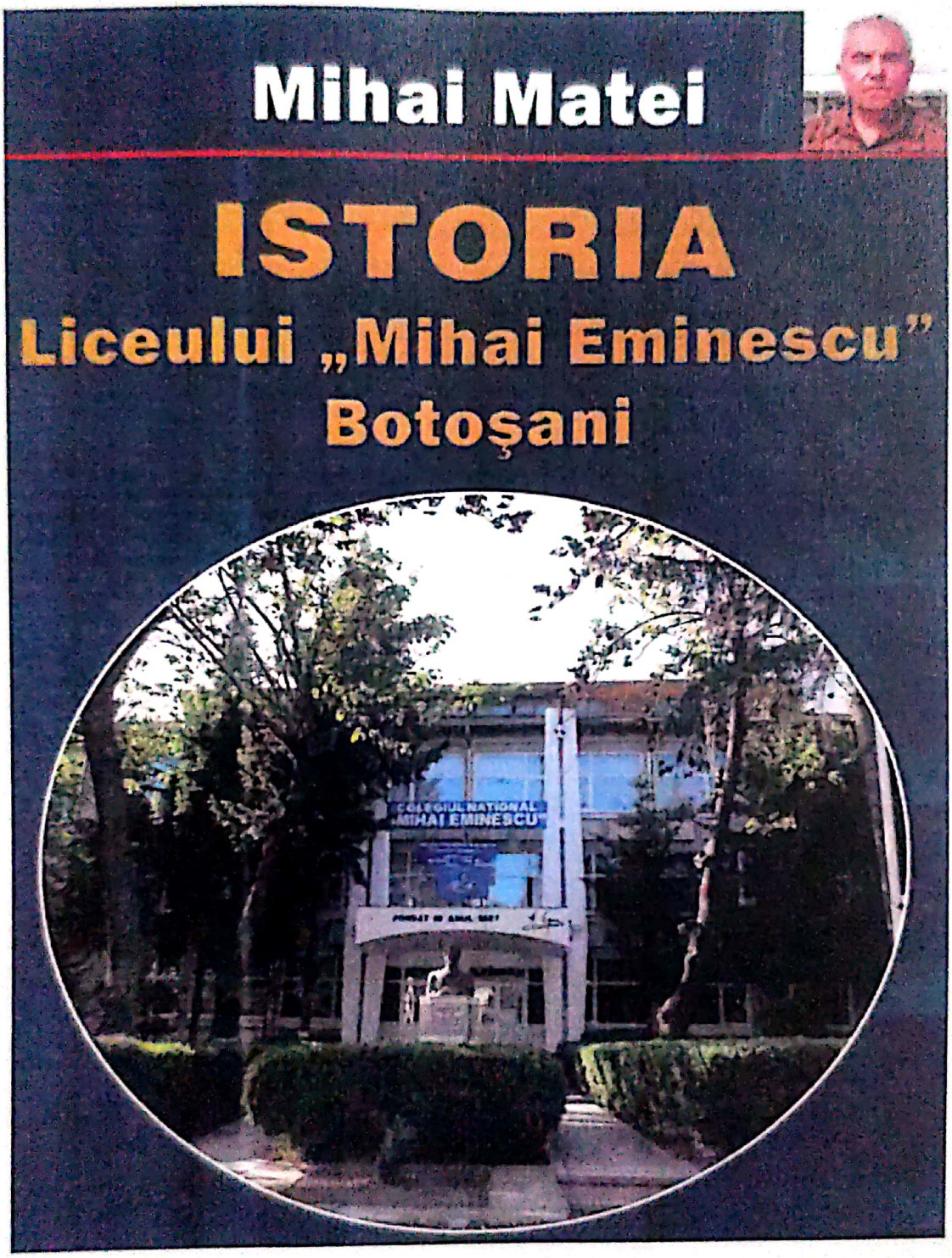

Scanned with OKEN Scanner

Grup statuar al Voievozilor (de lângă Palatul Copiilor) din Iași.

Scanned with OKEN Scanner

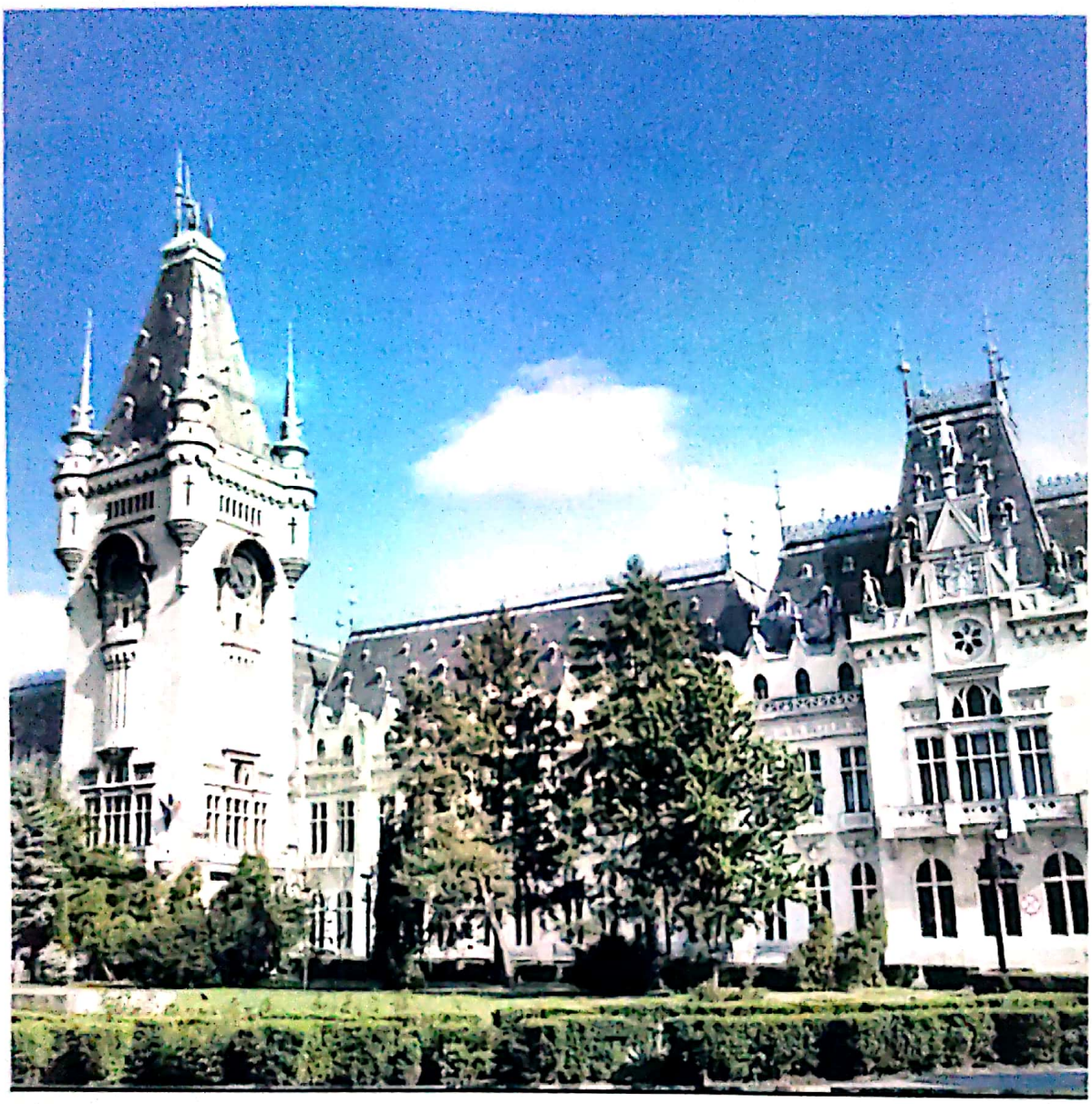

Oraşul Iaşi ne oferă un simbol – Palatul Culturii, care este cea mai importantă construcţie în stil neogotic de pe teritoriul României.

Clădirea a fost înălţată între anii 1906 – 1925, peste ruinele vechilor curţi domneşti medievale, menţionate documentar la 1434.

Scanned with OKEN Scanner

Complexul monahal Bârsana, în apropiere de Sighetul Marmaţiei.

Scanned with OKEN Scanner

Concursul de bătut toaca, ediția I-a, organizat la Mănăstirea „Tuturor Sfinților“ din Bucium – Iași (4 iulie 2021), prin purtarea de grijă a Pr. Arhim. Nicodim Petre, Starețul Mănăstirii.

Scanned with OKEN Scanner

O școală românească mult apreciată: Colegiul Național „Vasile Alecsandri“ din Iași.

Scanned with OKEN Scanner

● *Evocări*

Scanned with OKEN Scanner

Părinţii

Vasile Stoica şi Maria Stoica

(1924 - 2007) (1929 - 1998)

Scanned with OKEN Scanner

Cu dragoste, pentru Părinții mei și pentru întreg Arborele genealogic

de Maria Stoica (Croitoru)

Acum câtva timp, o bună prietenă m-a invitat la Facultatea de Automatică și Calculatoare unde câteva studente, în puținul lor timp liber, manifestau preocuparea legată de Arborele genealogic al fiecăreia, iar eu am fost recomandată ca având ceva deschidere către această temă.

Întrebările erau multe din partea acestor tinere chiar dacă păreau grăbite, ele așteptând răspunsurile...

După ce mi-am notat întrebările acestora, le-am adresat și eu o întrebare: de ce manifestă acest interes?

Răspunsurile au venit la fix: din curiozitate; sau de a afla dacă înaintașii lor au suferit de unele boli (ca ele să țină cont) și, la unison, pentru blazon, dacă se trăgeau din neam de viță, bogat, cu titluri etc.

Ca să aibă înțeles de profunzime, le-am transmis că prezentarea mea durează cam două-trei ore.

Ce credeți? Grăbite fiind, mi-au sugerat să prezint, dacă se poate, pe scurt, un fel de rezumat. Așa am și procedat, între timp gândindu-mă la urmările tehnologiei de azi, acaparând, aproape în totalitate, viața multor tineri, aceștia fiind mereu în derivă, obosiți...

Scanned with OKEN Scanner

Răspunsul meu a fost primit cu interes și cu multă uimire, fiind de data aceasta eu cea rugată să mai zăbovesc deoarece acum tinerele nu se mai grăbeau...

Totul s-a finalizat cu o concluzie, adică de a fi cu dragoste și recunoștință față de Părinți și față de întreg Arborele genealogic din care provenim, pentru ca să ne fie, nouă și urmașilor noștri, bine.

Drept completare la concluzia de mai sus, s-au distribuit câteva materiale scrise de autoarea acestei cărți, ca cel redat în continuare, cu titlul: *Piticii de pe umerii uriașilor*[*)]

„La modul normal, fiecare dintre noi este responsabil pentru viața pe care a primit-o ca dar de la Dumnezeu prin Părinți și fiecare dintre noi este recunoscător Arborelui genealogic din care provine. Am subliniat aspectul *normal*. Dar astăzi, mai avem oare răgazul să medităm atent la ceea ce este normal și să sesizăm limita de unde se întrevede anormalul?

Prin natura preocupărilor, am completat chestionare și am aplicat teste referitoare la punctul de sprijin al oamenilor. Fiecare se raportează la ceva, se sprijină pe cineva, iar dacă e să luăm alfabetul doar de la A la B,

---

*) Textul a fost publicat sub formă de Articol în LOHANUL, Magazin cultural-științific, Anul VIII, nr. 4 (32) din decembrie 2014.

Scanned with OKEN Scanner

reperul îl reprezintă persoanele cu care ne-am trezit în viață, ca la rândul nostru să ne punem întrebarea cât de responsabili suntem noi, sau ar trebui să fim, față de urmașii noștri.

În prezent, în goana vizibilă după latura materială a vieții, aflăm o sumedenie de puncte de vedere, unele sub formă de workshop interactiv pe diferite teme care, la o analiză profundă și sinceră, nici cei care le prezintă - fie ei ca formatori, nu prea cred în totalitate în cele expuse. Aceasta este viața pe orizontală. Desigur, atunci când se ajunge la înțelegerea aspectului vertical al vieții, intervine schimbarea, dorința noastră de ascensiune. Avem nevoie cu toții de un element de transcendență, pentru că Dumnezeu a creat lumea, iar Creația are nevoie de Creator.

Post-modernitatea refuză ideea corectă de valoare, iar „omul nou" este perceput aproape ca un om fără memorie, chiar dacă Dumnezeu s-a arătat Creației Sale, revelația culminând cu întruparea lui Iisus Hristos. Fără îndoială, oamenii grăbiți de astăzi „înțeleg" tot în grabă Planul Divin, ei nu percep de ce avem nevoie de Iisus Hristos - care să ne fie punctul de sprijin, adică reperul. Fericitul Augustin nu întâmplător afirma: „Pentru cel

Scanned with OKEN Scanner

care crede, am o mie de argumente. Pentru cel care nu crede, n-am nici unul".

Alfabetul, numai de la A la B despre care aminteam, poate fi comparat și cu mediul în care ne-am născut și în care am trăit fiecare sau, altfel spus, comparat cu peștii dintr-un acvariu, aceștia mulțumindu-se cu spațiul lor din interiorul sticlei, nefiind interesați de ceea ce este dincolo de aceasta. Sunt destule persoane printre noi cu o personalitate alterată pornind de la mediul din care provin, a educației incorecte primite sau un anturaj nepotrivit – toate având ca numitor comun răutatea, frustrarea, invidia, lăcomia, mândria – adică involuția.

Majoritatea tinerilor de astăzi este grăbită, se simte obosită și nu mai are disponibilitatea de a comunica nici măcar cu cei apropiați. Cei mai mulți dintre aceștia nu mai trec prin filtrul minții lor cele auzite sau vizionate. Laicizarea nefirească de astăzi duce la bulversarea unor repere foarte importante. Spre exemplu, oamenii de știință divinizează experimentul, Dumnezeu fiind înlocuit cu altceva, cu substituții mărunte, jalnice, fiind vorba de idolatrii contemporane. Majoriatea dintre noi se lasă anesteziată de emisiunile

Scanned with OKEN Scanner

zgomotoase de la televizor sau fel de fel de informații luate „de-a gata“ de pe internet...

Mass-media ne ajută, dar este de dorit să fie de calitate...

Indiferentismul de astăzi duce la necunoașterea de sine, viața virtuală fiind confundată cu viața reală. Unii se sperie de viața reală, nereușind să-i facă față, preferând refugiul, spre exemplu, pe internet sau către grupuri nepotrivite. Potențele lor de conștientizare aproape că lipsesc, găsind vinovați numai pe cei din jur. Prin urmare, un om, fără o bună și corectă educație la timpul potrivit, fără potențe de conștientizare, ajunge să fie și în bătaia vânturilor ideologice, în condițiile în care unii, prin manipulare, chiar urmăresc să ne transforme într-o masă de manevră.

În contextul libertății adesea greșit înțeleasă, se poate ajunge la libertinaj, la diferite teorii, unele venite din zări îndepărtate, care se intersectează în spațiul nostru românesc. Desigur, nimic nu e rău din ce-i bun și frumos... numai că **discernământul** rămâne marea problemă, iar alți semeni de-ai noștri fac bani pe seama naivității acelor persoane care s-au plimbat la vremea lor prin școală - pe diferitele ei trepte, acestea din urmă

Scanned with OKEN Scanner

nebucurându-se de o temelie puternică cu referire la educație și la cunoaștere...

Pe bună dreptate scrie un recunoscut om de cultură: „Suntem niște pitici cocoțați pe umerii uriașilor." Gândul mă duce la nerecunoștința multora care au ajuns în viață ceea ce sunt, fiind vorba de fapt de „piticii" care se dau mari, uitând că sunt „cocoțați" pe umerii înaintașilor, adică a bunicilor, a străbunicilor, a dascălilor etc., aceștia toți fiind de fapt adevărații uriași. Prin smerenie, gând curat și alte calități, înaintașii știau bine cum să se raporteze la *MARELE URIAȘ*, adică la Dumnezeu.

„Piticii" de astăzi se raportează și ei la ceva, doar la Dumnezeul din ei – și de aici fel de fel de concluzii în funcție de imaginație. Orgoliul și, mai grav, trufia unor semeni de-ai noștri îi fac intransigenți în convingerile lor, neavând puterea să înțeleagă faptul că fiecare dintre noi avem în ființa noastră o *SCÂNTEIE DIVINĂ* care, în funcție de mai multe elemente, poate străluci, ne poate călăuzi spre treptele înălțării noastre spirituale sau, dimpotrivă, poate rămâne ascunsă, acoperită, distrusă de propria ignoranță și neputință, de lipsa de înțelegere a valorilor adevărate, prin promovarea și acceptarea nonvalorilor. Trist, dar adevărat...

Scanned with OKEN Scanner

Că Dumnezeu este același pentru toți și diferit pentru fiecare se poate observa clipă de clipă: unii sunt crispați, prea sobri, care aleargă dintr-o parte în alta... iar alții sunt în pace cu ei, dar și cu cei din jur, aceştia bucurându-se de un zâmbet de copil, de o floare, de o carte bună etc. Bucurie este, spre exemplu, să audiezi un copil care, la șase ani, interpretează la pian un fragment din „Odă Bucuriei“ de Ludwig van Beethoven.

Prin urmare, să ne bucurăm cu toții de viața pe care am primit-o în dar, inclusiv „piticii de pe umerii uriașilor“, importante fiind o reală conștientizare și o mai mare dorinţă de adevărată schimbare lăuntrică...“

Unele dintre obiectele de Patrimoniu aflate în gospodăria Părinţilor din localitatea Zagavia, județul Iași.

Scanned with OKEN Scanner

Tatăl, bunicul şi străbunicul Vasile, cu demnitate prin tristeţe... Românii, ca buni creştini, îşi pomenesc sufletele dragi plecate în veşnicie, prin rugăciunile zilnice şi parastase.

Scanned with OKEN Scanner

Patru generații: buna Eleonora din Beclean pe Someș, nepoata, strănepoata și stră-strănepotul (de la sora Maricica).

Înțelegerea, iubirea sinceră între rude, respectul, bunul simț și recunoștința fac parte din specificul normal al identității românești.

Scanned with OKEN Scanner

Relația de iubire și de respect dintre bunici și nepoți, sau dintre naşi și fini de botez, este în funcție de educația primită de către copii de la părinții lor...

În imagine, Nepoata care, precum marele scriitor român Ion Creangă, a ales să poarte numele bunicilor dinspre mamă.

Scanned with OKEN Scanner

Înțelesul iubirii de frați, de surori și de toate rudele

de Maria Stoica (Croitoru)

Cu toții parcurgem Școala numită *Viața* și, ca un fir roșu, indiferent de încercări – care nu sunt întâmplătoare, ar trebui să ne unească *IUBIREA*.

Omul, cu rațiune și sentimente umane, își proiectează viața mai întâi după triada Bine - Frumos - Dreptate, ca apoi să înțeleagă Adevărul. Despre adevăr, venim cu sublinierea că acesta este relativ. Adevărul absolut este cel Divin.

Familia românească, considerată multă vreme celula de bază a societății, a sădit în sufletul membrilor ei mai întâi valorile umane (moral-creștine) înaintea valorilor materiale, acestea din urmă fiind importante, dar nu esențiale.

Credința perseverentă și profundă duce cu siguranță la înțelesul corect al iubirii dintre frați, surori și rude, indiferent de influențele venite din afara acestora.

Iubirea dintre frați și surori se poate asemăna cu ramurile verzi și frumoase ale unui copac puternic. Dacă o ramură suferă modificări, resimte întreg copacul...

Atunci când iubirea, respectul, smerenia se împuținează, oamenii devin orbiți de dorințe materiale și de trai „modern". Își fac loc astfel aroganța, mândria, atitu-

Scanned with OKEN Scanner

dinea obraznică, trufia (mână-n mână cu prostia) și, de aici, înstrăinarea omului prin autoizolarea acestuia.

Pentru înțelesuri clare, limpezi, despre viața pe care am primit-o în dar, avem cu toții de urcat încă multe trepte și, chiar dacă ne mai împiedicăm, mai cădem pe Scara virtuților, important este să ne ridicăm de fiecare dată, să ne recunoaștem neputința (adică să conștientizăm), să ne cerem iertare și, pasul următor, să ne corectăm cu adevărat, ceea ce reprezintă esența evoluției omului ca *OM*.

A trăi în Legea Iubirii – pe care, Slavă Domnului, o avem de acum 2000 de ani, înseamnă să avem un suflet deschis, sincer, ușor și nu frământat de gânduri de joasă vibrație, așa cum sesiza, spre exemplu, CLC Claudian Dumitriu, un adevărat patriot român și un mare inițiat în cunoașterea tainelor Vieții și ale Universului.

Iubirea dintre frați, surori, rude și față de oameni în general poate fi anulată în condiții de concurență și de competiție. Iubirea din interes nu este iubire, iar marile interese, tot mai extinse, afectează grav Planeta Pământ, aflată acum în mare suferință, unde oamenii sunt cu mască și „fără mască".

Soluția salvatoare poate fi Iubirea cea adevărată între frați și surori, Iubirea de aproapele, Iubirea față de întreaga Creație Divină. Să nu fim doar cu vorba, ci și cu gândul cel curat, pentru a avea mult căutata pace în suflet!

Scanned with OKEN Scanner

Preţuirea părinţilor şi a bunicilor

de Vasile-Grigore Stoica

La vârsta de 67 de ani, cu drag îmi aduc aminte de părinții mei, de bunicii din partea mamei și ai tatălui, de anii copilăriei.

Mama, născută Holban Maria, din localitatea Cepleniţa, a provenit dintr-o familie înstărită, care locuia într-un han din centrul localității. Sub han se află un beci, de o capacitate foarte mare, ce poate fi vizitat și în prezent. Pe la acel han, ori de câte ori era prin trecere, a descălecat Ștefan cel Mare împreună cu oștenii săi, spunând: „haideți să dăm un cep la Niță". De aici se trage numele localității Cepleniţa.

Tata a provenit și el dintr-o familie înstărită, foarte credincioasă, cu dare de mână. În fiecare sâmbătă, de moși, bunica mergea la Biserică și, după ce se întorcea, pregătea mai multe pachete pe care le așeza într-un coș de papură, în care se găseau: pâine, câte un vas cu lapte acru, brânză, vin, un blid cu răcituri și o lumânare, toate acestea fiind împărțite de tata la persoanele necăjite. Când revenea, masa era pregătită și, de abia atunci, serveau cu toții din bucate, pentru ca toate cele date de pomană să fie primite.

Scanned with OKEN Scanner

De anii copilăriei îmi aduc aminte cum de mic, mama mă ducea la Biserică, dar mai ales la spovedit, când stăteam cuminte și cu emoții sub patrafirul Părintelui Cârlan. La întrebările puse eu îi răspundeam cu voce tremurândă. Emoțiile erau mult mai mari, când aprindeam lumânarea și mă apropiam de Sf. Altar pentru a primi Sfânta Împărtășanie.

Locuind la țară, principalele activități erau agricultura și creșterea animalelor.

Fiind prin clasa a IV-a – a V-a, ca activitate, pe lângă cea de elev, începând cu luna mai, duceam vaca la cireadă, de dimineața. Ca și copil, la ora 6 cam greu te dai trezit, dar mama, cu vocea caldă îmi spunea: „hai, dragul mamei, trezește-te". Din „dragul mamei" nu mă scotea iar eu, de rușine, știind că nu am scăpare, mă ridicam din pat, mă spălam și duceam vaca pe imaș. Când mă întorceam acasă, masa era pregătită și serveam micul dejun după care, mă pregăteam și plecam la școală.

În vacanța de primăvară, când eram elev prin clasa a VIII-a, lucrurile s-au schimbat: mergeam cu o pereche de boi, o vacă și cinsprezece oi pentru a le pășuna pe diferite terenuri, cum ar fi: la Golăescu, Petrescu, Vintilă, Luciu, unde ne întâlneam câte 20-30 de copii.

Scanned with OKEN Scanner

După cum se poate observa, acele terenuri purtau numele proprietarilor şi după colectivizarea din 1962.

În acea vreme nu existau jucării, mingi, pentru a ne juca. Trebuia să le facem noi. Cu drag, îmi aduc aminte cum adunam părul de pe bovine (primăvara, animalele năpârlesc) pentru a ne face o minge. Părul era udat puţin cu apă şi învârtit în palme până ajungea de mărimea unui măr. Mingea, foarte uşoară, sărea cât colo şi noi, mulţimea copiilor, ne bucuram mult. Pot spune că, uneori, mi se părea că ne luam la întrecere cu ciorile care adunau şi ele părul de la animale pentru confecţionarea cuiburilor. Acestea, lucrate cu măiestrie de către păsări, ofereau puilor un confort foarte bun pentru creşterea lor. Locuind la ţară, apa, atât de necesară, era adusă de la o distanţă de 150-160 m. Pentru început aduceam apa în două găleţi, pe jumătate fiecare, iar prieten de drum era un căţelandru pe nume Topi, care alerga de fiecare dată înainte şi înapoi. Multe amintiri plăcute mi-au rămas despre Topi, cu săniuţa pe care am primit-o în dar de la o soră de a mamei, tanti Eleonora...

Sunt multe de povestit, eu mă opresc aici; mai pot spune că a fost greu, dar şi frumos, cu amintiri plăcute şi de neuitat.

Scanned with OKEN Scanner

Mama mea, icoană sfântă

de Elena Căpitănița

Mama mea, ființă sfântă,
Ce în veci ea nu se uită.
Cu părul încărunțit de griji,
Mamă, cum pot oare să te uit?
Primul meu cuvânt din viață
A fost Mama.
Primii pași când i-am făcut
Ea de mână m-a ținut.
Primul drum parcurs la școală,
De mânuță, tot cu mama.
Din puterea ei de mamă
Pe toți ne-a înscris la școală,
Ca unul să nu rămână-n urmă,
Să ne scoată la lumină,
Nouă să ne fie bine,
Rostul ei ca împlinire.
Când noi mari am mai crescut
Și în lume am pornit,
Grijile ei s-au înmulțit.
Ne aștepta pe toți acasă,
Bucuria se vedea,

Scanned with OKEN Scanner

Când pe toți ne îmbrățișa.
Mama mea, te scriu în versuri,
Poza ta o port cu mine.
Cu gândul sunt la tine
Și îmi este mult mai bine.
Tot la fel și frații mei
Le găsesc la fiecare
Mângâierea ta de mamă
Și te simt ca pe-o comoară.
Tu ne-ai învățat de toate,
De la mare până la mic,
Să mergem pe calea dreaptă
Că nu dă greș la nimic.
Chipul tău frumos și blând
Ne-a învățat să muncim cinstit.
Tot așa, la rândul nostru,
Ne-am învățat copiii și nepoții.
Mamă, cu mâini catifelate,
Tu ne-ai copt pâinea în vatră,
Cozonaci și colăcei
Buni pentru copiii ei.
Pentru mine mama este ca o carte
Mereu înveți câte ceva,
Iar amintirile copilăriei
Nicicând nu se pot uita.

Scanned with OKEN Scanner

Tatăl meu, ca un erou

de Elena Căpitănița

Tatăl meu, icoană sfântă,
Nu te pot uita nicicând.
Eu îmi aduc bine aminte
Cum trudeai pe-acest pământ.
Carul cu boi te ducea
Pe vremea bună sau rea,
La lucrul pământului și cositul fânului.
Nu știai ce e odihna
Gândul tău era doar munca,
Puțin din noapte dacă dormeai.
Îți luai haine de vânt și ploi,
Înjugai carul cu boi,
Ogorul să nu-l lași nelucrat
Conștiință de bărbat.
Când lucrul-ți mergea bine
Prindeai curaj și pentru ziua de mâine.
Așa timpul a trecut,
Mai mult trudit decât odihnit.
De la tata am învățat
Să fim cinstiți, încrezători, harnici și învingători,
Să nu facem rău la nimeni,
Că așa vom duce-o bine.

Scanned with OKEN Scanner

Iernile erau geroase
Zăpada aproape cât gardul.
Bine-l țin minte pe tata,
Când pârtie făcea cu lopata,
Apoi ne lua de mânuță
Și plecam la grădiniță.
Tatăl meu cu suflet mare,
Când venea din depărtare
Ne aduna pe fiecare:
„Copilașii tatei mici
Să nu duceți lipsă de nimic.
Soba să vă fie caldă,
Să nu știți frigul de afară,
Să nu cunoașteți suferința.“
Iar noi, maturi acum fiind
Îi păstrăm Recunoștința.
Multe pot fi scrise, tată,
Îmi amintesc când ne vorbeai:
„Noaptea când te culci, copile,
S-așezi liniștit capul pe pernă...“
Așa a fost tatăl meu,
Cu calități solide.
Să îl ierte bunul Dumnezeu
Și să-l odihnească în Împărăția Lui,
Iar noi, cât trăim,
Veșnic să îl pomenim!

Scanned with OKEN Scanner

Sora mea cu nume sfânt

de Elena Căpitănița

Sora mea, când te-ai născut,
Soarele te-a mângâiat,
Luna când s-a ivit
Tot mai mult a strălucit.
Pe cer stelele sclipeau
Și lumină răspândeau.
Împreună și-au vorbit
Și Maria te-au numit.
Este cel mai frumos nume,
Îl rostim și-n Rugăciune.
Sora mea, te cunosc bine.
Numelui Maria cinste ai făcut
Și de asta Domnul Sfânt
Ți-a dat daruri pe pământ.
Au trecut ani ș-am înțeles
Ce ființă generoasă ești.
Alergi în ajutor la toți
Și le găsești la fiecare
Din timpul tău o rezolvare,
Ce nu cere nici o plată.

Scanned with OKEN Scanner

Mulțumirea este faptă.
Fruntașă-ai fost la școală
Și-n toți anii de liceu,
Fruntașă-n anii studenției.
Efortul ți-a fost răsplătit
Și tu bursă ai primit,
Ai împărțit cu fiecare
La frați și surioare.
Aceasta este sora mea,
O comoară-ntre comori!
Aceste ființe rare
Sunt de pus în rama sufletului,
Model să ne fie pentru fiecare!
Cu așa oameni printre noi
Țara ar avea eroi.
Ai fost și ești cu credință,
Dedicată, mai întâi, multor copii.
O floare toți îți dăruim,
Ani binecuvântați îți dorim,
Și de Lumină vegheați!
Bucuroasă sunt de sora mea
Ce poartă numele Sfintei Maria!

Scanned with OKEN Scanner

Respectul față de părinți și față de tradițiile transmise din strămoşi

de Paraschiva Scripcariu

De multe ori stăteam la poveștile mamei în nopțile lungi de toamnă.

După ce-și termina treaba în ogradă, pe seară se asigura de lemne în casă apoi, se aciua și ea între noi. Avea timpul foarte bine programat. Până noaptea târziu, la lumina lămpii, ne împletea mănuși, ciorapi și pieptărașe din lână. Printre multe amintiri, ne povestea cum toate cele de trebuință le făcea omul cu mâna lui.

Era cald în casă, liniște și o ascultam pe mama cu toată atenția: ne povestea cum omul priceput, prin munca pământului, avea hrană pentru toți din casă, cât și pentru animale, de la acestea având foloasele cuvenite. Bunăstarea se câștigă numai cu sudoarea frunții. Și mai povestea că „numai dacă ai voință și multă răbdare, poți dobândi un lucru bine făcut“ și că mai mult femeile se ocupau cu lucru de mână, care cerea: migală, deschidere către frumos, iscusință. Așa o văd și azi pe mama, împletind la lumina lămpii până târziu în noapte, iar ziua, la lumina naturală, timpul îl

Scanned with OKEN Scanner

folosea la croșetat, țesut la stative sau cusut în urma acului.

Faptul că lucra cu atât drag și cu atâta măiestrie, încet, încet, am fost atrasă și am cerut să învăț și eu din tainele acestor îndeletniciri. Nu împlinisem încă zece anișori când deja am dat viață mai multor obiecte, precum „Ciobănașul“ din imagine.

Când ne apropiam de Sărbători, cu toții ne făceam casa mai curată, iar mama ne pregătea bucate gustoase: sarmalele nelipsite, friptură, cârnați, afumă-

Scanned with OKEN Scanner

tura, turtele cu nucă – Julfa. O delicatesă erau roșiile în suc de roșii, special pregătite de mama.

Învățam colinde și urături pentru a merge pe la case. La noi în sat se mergea mai mult cu uratul în Ajunul Sf. Vasile, dar mama ne repeta mereu „Sărbătoarea Crăciunului este mai mare decât Sărbătoarea Sf. Vasile, să nu uitați asta!"

În anii copilăriei nu a fost nici un an în care să nu împodobim bradul de Crăciun. Pe atunci, când nu era extinsă rețeaua electrică, împodobeam bradul cu lumânări, artificii, globuri viu colorate, beteală, bomboane învelite în staniol. Era pentru noi, copiii, un lucru extraordinar. Prin mirosul de cetină simțeam că aveam un plus de viață.

Seara lui Sf. Vasile o așteptam cu sufletul la gură, pentru că venea și tata acasă de la mină. Fiind deposedat de pământ, tata a luat hotărârea să plece la lucru în mină, la Zugreni-Dorna Arini, la 5 km în sus pe pârâul Colbu. Aici a făcut cursuri de calificare, devenind mai întâi miner de gr. II, apoi miner de gr. I – cu Diplomă de absolvire, apoi a reușit să ocupe un loc fruntaș în întrecerea socialistă – cum era la acea vreme.

I-a fost greu să se rupă de familie, zicându-și la plecare: „Doamne plec, dar unde plec și cum va fi?"

Scanned with OKEN Scanner

Tot tata a spus „plec la muncă pentru că am pentru cine munci“, noi fiind cu toţii şcolari.

În Ajunul Anului Nou, cu urătura învăţată şi cu nelipsitul clopoţel, porneam din casă-n casă, ducând consătenilor urări de sănătate, an bogat şi spor în toate. Prima dată am fost cu fraţii mei mai mari: Marineta, Valerică şi Ileana apoi, când am mai crescut, am mers la urătură cu fraţii mei mai mici: Florica, Teodora şi Viorel.

De Sf. Vasile, în veranda casei, mama aprindea lampionul ce lumina toată noaptea. Când am mai crescut am observat că la nimeni în sat nu este aşa lumină şi am întrebat-o pe mama, răspunsul ei fiind: „Aşa am prins la părinţii mei, la Cepleniţa, ca noaptea de Sf. Vasile să fie primită cu lumină, aşa că am continuat să fac şi aici.“

Uşor, Sărbătorile se terminau cu Boboteaza şi cu Sf. Ioan Botezătorul. În Ajunul Bobotezei ţineam post şi primeam Preotul cu aghiasma.

În toate vacanţele de iarnă trăiam frumos Sfintele Sărbători, era ceva special şi mereu altceva...

Scanned with OKEN Scanner

Mi-e dor de copilăria mea...

Muzică și text: Florica Stoica

1. Cât trăiesc, nu pot uita de copilăria mea.

Cum aș putea ca să uit mâinile ce m-au crescut.

Mă ținea mama de mână și mă ducea prin grădină

Cu drag, ea îmi vorbea și de bine mă-nvăța.

REFREN:

Stau și îmi aduc aminte de anii dinainte

Cu frumoasa copilărie ce a fost și n-o să mai fie,

De primii pași făcuți în viață, când mă purta tata-n brațe.

M-au învățat numai de bine, ei fiind mândri de mine.

Scanned with OKEN Scanner

2. Mi-ar fi dat părinții lumea toată

Dar putere n-o avut,

În schimb au făcut din mine om,

Nici nu trebuia mai mult.

REFREN:

3. Au crescut părinții mei cinci fete și doi băieți,

Pentru noi, pe lumea asta, munca e de mare preț.

De la ei știu, că de sunt necazuri, să nu dăm înapoi,

Să ne păstrăm omenia și să fim stăpâni pe noi.

REFREN:

Scanned with OKEN Scanner

Dragostea părinților este unică

de Teodora-Lilliana Pîslariu

Sunt mamă a două fete și, la rândul meu, sunt și eu un copil născut în anul 1968.

Iubirea față de copii am descoperit-o cu ajutorul bunului Dumnezeu și, mai apoi, am văzut-o și am învățat-o de la părinții mei, *sfinții mei părinți, Maria și Vasile*, plecați acum dintre noi la cele veșnice.

Părinții mei, cu inimi sincere, au fost călători pe-acest pământ și, după ce și-au văzut pe toți cei șapte copii la casele lor, au plecat la altă casă, dincolo de stele, unde meșter și ziditor este Bunul Dumnezeu. Mă rog să-i aibă în pază, să-i ia la dreapta Lui pentru a le fi sufletelor lor, *Maria și Vasile*, cât mai bine și ușor. Ei au trudit din greu pe-acest pământ pentru a ne crește și a ne scoate la lumină, împreună cu bunul Dumnezeu care le-a ascultat rugăciunile.

Părinții mei (ai noștri) au avut valoarea lor de gospodari și de părinți deosebiți care, la rândul lor, au lăsat pe-acest pământ 7 valori – *șapte valori umane*.

Părinții noștri ne-au iubit pe toți necondiționat, chiar dacă viața lor a fost foarte, foarte grea. Ne-au ocrotit din toate puterile lor.

Scanned with OKEN Scanner

Pe latura materială n-am avut parte de bogățiile lumii, pe care le întâlnim și le citim acum în poveștile și în cărțile despre regi și regine, cu prinți și prințese, dar am fost cu mult mai bogați deoarece părinții noștri au trăit, ne-au ocrotit, ne-au încălzit și ne-au mângâiat la pieptul lor.

Revin cu o completare: eu visam la palate și la luxul din palate, dar părinții mei chiar ne-au crescut regește, ei fiind buni gospodari în sat, având în gospodăria lor toate cele de folosință și necesare vremurilor pe care le-am trăit.

Am avut parte de iubirea părinților și, datorită lor, am cunoscut iubirea sinceră și curată față de bunul Dumnezeu și față de Sfânta Biserică. Iubirea de copii se transmite din moși strămoși. Părinților mei, Maria și Vasile, le-a fost transmisă iubirea de la părinții lor Ilie și Natalia Holban (bunicii mei dinspre mamă), Toader și Floarea Sofron (bunicii mei dinspre tată), Vasile și Maria Stoica (bunicii adoptivi ai tatălui meu).

Tot părinții ne-au învățat să ne iubim cu adevărat între noi, frații și surorile. Mai târziu descoperi iubirea de nepoți, care-i cu o încărcătură emoțională și sufletească și mai mare deoarece este copilul copilului tău, care copil al tău este din tine și la rândul tău, copil

Scanned with OKEN Scanner

fiind și tu, ai fost copilul părinților tăi care, împreună cu toate generațiile trecute și cu cele prezente, suntem cu toții copiii lui Dumnezeu.

În viață, pe lângă urcușuri sunt și coborâșuri. Așa am ajuns la o concluzie, că orice necaz și orice întâmplare din viață este o întâlnire cu Dumnezeu. Eu m-am întâlnit cu El de mai multe ori, dar trei încercări m-au marcat și m-au făcut să-L descopăr pe Dumnezeu și mai mult.

Am descoperit puterea și minunile făcute de Bunul Dumnezeu și Măicuța Domnului, de Domnul Nostru Iisus Hristos, când împreună cu toți Sfinții știuți și neștiuți, cu Îngerii păzitori, din iubire pentru noi, au coborât pe pământ (cu multă credință spun) și mi-au întins o mână de ajutor, m-au ridicat din prăbușire, atât pe mine, cât și în cazul fetelor mele și-n multe altele.

Rugăciunile mele și ale celor din jur au fost ascultate Sus, la Ceruri și am înțeles, mi-am învățat lecția, că Dumnezeu este Atotputernic, Bun și Drept în toate, că toți copiii sunt mai întâi ai Lui, ai lui Dumnezeu, care-i iubește și-i protejează El mai înaintea părinților, că și părinții dimpreună cu copiii aparținem cu toții Creatorului.

Scanned with OKEN Scanner

Pentru toate darurile și binefacerile primite trebuie să-I mulțumim bunului Dumnezeu.

De aceea eu Îi mulțumesc pentru că mi-a dat doi părinți deosebiți – Maria și Vasile, care și-au iubit *enorm* de mult cei șapte copii ai lor și să nu-i uităm pe bunicii și străbunicii noștri care, cu toții sunt plecați la cele veșnice și sfinte. Să ne rugăm cu toții pentru odihna sufletelor lor, acolo Sus!

Știu că Dumnezeu lucrează prin oameni atunci când noi ne dorim ceva, ne împlinește dorințele și eu am simțit asta. De aceea, eu le mulțumesc tuturor celor care m-au ajutat în această viață, prin puterea bunului Dumnezeu.

Le mulțumesc din *tot sufletul meu, surorilor și fraților mei* care, fiind mai mari, au avut grijă de mine la creșterea și educația mea, dimpreună cu *părinții* mei.

Părinții noștri ne-au învățat să fim cu bine unul asupra celuilalt, cu grijă, cu milă, cu respect și cu ajutor.

Pentru mine, sora mea cea mare ca vârstă mi-a fost și îmi este ca o a doua mamă, nu numai pentru mine, ci și pentru toți ceilalți frați și surori. Ea rămâne și deschizător de drumuri pentru noi. Pe mine m-a ajutat să termin liceul, m-a luat la ea acasă și m-a crescut alături de fiica ei, mai apoi m-a ajutat în găsirea

Scanned with OKEN Scanner

primului meu loc de muncă. Am simțit cum bunul Dumnezeu a lucrat și prin alți binefăcători. Mi-au dat, cum se zice, pâinea și cuțitul în mână... Așa l-am cunoscut și pe soțul meu, Costinel, harnic, săritor și, mai ales, cu o Credință puternică în Dumnezeu.

Gândul meu mă duce des la recunoștința pe care trebuie să o am față de bunul Dumnezeu pentru multele daruri primite, mulțumindu-le totodată și binefăcătorilor mei, printre care și nepoatei Diana – medic primar ATI.

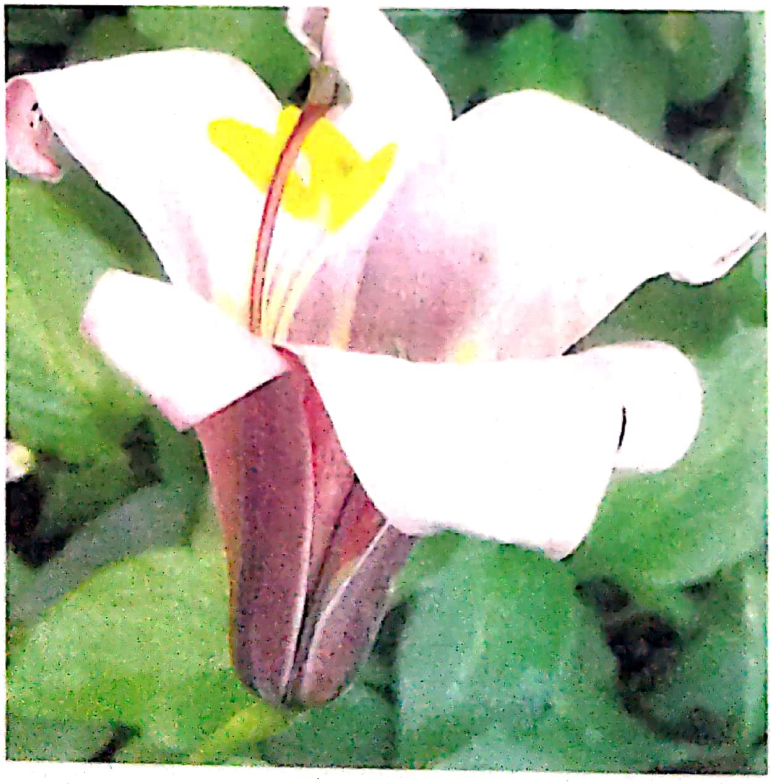

Scanned with OKEN Scanner

O adevărată Lege

de Eugen-Ilie Stoica

Deasupra legilor alcătuite de oameni avem transmisă *Legea iubirii*.

În *Biblie*, considerată și *Cartea Cărților*, ne sunt redate numeroase exemple cu referire la iubire, la dragostea față de aproapele și se explică pe înțeles cine este aproapele nostru. În continuare vom prezenta trei aspecte sugestive:

„Poruncă nouă vă dau: Să vă iubiți unii pe alții! Așa cum v-am iubit Eu pe voi, așa și voi să vă iubiți unii pe alții. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, de veți avea iubire unii pentru alții“ (versetele 34-35 din „Sfânta Evanghelie după Ioan“ – Cap. 13).

Tot despre iubire avem transmise, în „Epistola Sobornicească Întâia a Sfântului Apostol Petru“ – versetul 22: „Având-vă voi sufletele curățite prin aceea ce vă supuneți adevărului spre nefățarnică iubire de frați, din toată inima cu ardoare iubiți-vă unii pe alții“.

Prin urmare, pe lângă *Cele 10 porunci (Decalogul)*, avem și alte învățături de credință precum cele

Scanned with OKEN Scanner

referitoare la dragostea dintre soț-soție, părinți-fii (frați), fiice (surori) ș.a.m.d.

Din iubire, în familie apar copiii. Părinții sunt cei care au datoria de a sădi în inimile copiilor dragostea de Dumnezeu, dragostea între frați, surori și cei apropiați.

Dragostea sinceră și nemărginită se bazează pe încredere și, foarte important, pe respect reciproc...

Scanned with OKEN Scanner

Concluzii

Prezentul volum de carte, cu cele două părți ale sale, *Identitatea românească – specific și permanență istorică* și *Evocări* se dorește a fi un îndemn spre meditație pentru fiecare român în parte pentru că, *dacă nu păstrezi rădăcina se usucă vârful.*

În prezent, mai mult ca oricând, avem mare nevoie de *claritate morală*, mai ales că românii au în ADN-ul lor *Codul moral* zămislit din experiența milenară a înaintașilor.

Cele patru aspecte ale vieții: nașterea, nunta, viețuirea și moartea, înseamnă partea terestră a *Codului moral* și poate intra, fără îngrijorare, în partea celestă, transcedentală a aceluiași *Cod*, nemurirea.

Majoritatea românilor au clar înțelesul de nemurire (de mântuire) și de aici dorința de a respecta *Cele 10 porunci Dumnezeiești*, adică valorile spirituale.

Considerăm că semnificativ poate fi proverbul *Copacul putrezește de la rădăcină.* „De ce omul de astăzi e tot mai vulnerabil în plan sufletesc, e tot mai debusolat, pierzându-și, parcă, reperele valorice? Poate, pentru faptul că „răul“ este la rădăcină: acum este impus un cult al mediocrității și al vulgarității! Nu se va putea pune însă ordine morală în societate, decât prin respectarea a unei ierarhii a meritelor autentice. Valoarea omului nu va putea fi dată decât de *sufletul spiritualizat*, respectiv de acel suflet care se supune unor exigențe ale *valorilor*, unor exigențe ale *calității vieții*“. (Tiberiu Rudică)

Scanned with OKEN Scanner

Faptul că nu avem încă o încărcătură teologică individuală, *pseudocunoaşterea* devine puternică (adică unele persoane, de la slujba religioasă trec cu uşurinţă la ghicit în cărţi, în cafea, horoscoape sau la alte practici, ceea ce semnifică – spun experţii – superficialitatea celor în cauză...).

Alte proverbe pline de înțelesuri: *Învățătura îți dă lumină, dar nu te înalți decât prin caracter* (Ovid Densusianu) sau *Cel mai mare rău e deprinderea cu răul* (Alexandru Vlahuță) etc.

Afirmam că această carte cuprinde două părți care se completează deoarece identitatea românească la nivel de națiune este alcătuită din suma identității românești la nivel de fiecare familie.

În *Evocări* sunt surprinse valori morale autentice (valori umane normale) precum Credința statornică în Dumnezeu, Iubirea, Respectul, Bunul Simț, Rușinea etc.

Specialiștii subliniază că orice este posibil acolo unde dispar bunul simț și rușinea. Referitor la rușine, cercetătorii botaniști au constatat că la Floarea numită *Rușinea* a dispărut din mijloc culoarea roșie, semn că nu mai este rușine în lume, în ultimul timp.

Într-o evaluare a evoluției culturii, spiritualității și vieții, în general, din România, Zoe Dumitrescu Bușulenga*) afirma că „Azi, pentru mine personal,

---

*) Prof. univ. dr. Zoe Dumitrescu Bușulenga a fost critic și istoric literar, cercetător, eseist, filosof, pedagog, vicepreședinte al Academiei Române (1990 - 1994) etc.

Scanned with OKEN Scanner

pentru cei puțini rămași din generația mea, spectacolul lumii contemporane este dezarmant. Mă simt într-o mare nesiguranță, pentru că toată tabla de valori în care am crezut s-a zguduit. N-aș vrea să spun că s-a și prăbușit... Nădăjduiesc ca omenirea să-și revină din această clipă de orbire, care cam durează."

Tot despre „evoluție", cu ceva timp în urmă, marele om de știință Albert Einstein scria: „Mi-e teamă de ziua în care tehnologia va fi mai importantă ca relațiile interumane. În lume va exista o generație de idioți."

Totuși, credem puternic în dragostea de Părinți și de întreg Arborele genealogic, în dragostea de satul natal, de neam și de țară, în dragostea de Biserică și de tradițiile ei bimilenare, în dragostea de cei care s-au jertfit pentru Credință și Țară pe câmpurile de luptă, în dragostea pentru copii, în dragostea față de cei încercați cu tot felul de suferințe și, nu în ultimul rând, în dragostea de Dumnezeu, în comuniunea cu El, care ar fi bine să rămână o constantă a vieții fiecăruia dintre noi.

Credem în *valorile tari*, care au legătură cu Transcendentul, cu Credința, cu Morala (Etica). Acestea nu se negociază.

Mai credem cu tărie că *Identitatea românească* a fost, este și va fi nemuritoare – dacă suntem, precum înaintașii noștri, pătrunși de credință și voință în omenie, demnitate, dragoste și onoare.

Autoarea

Scanned with OKEN Scanner

Maria Stoica (Croitoru),

Scriitoarea acestei cărți, este ***licențiată*** în Istorie la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, profesor de liceu în Botoșani (pentru o perioadă și Director); i-a fost conferit Ordinul „Meritul pentru Învățământ" în gradul de Cavaler de către Președintele României. A mai frecventat și a absolvit: ***Master***, Specializarea „Politici și management în educație" (Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației); ***Master***, Specializarea „Teologie - Patrimoniu Cultural (Conservare – Restaurare Carte, Document, Icoană)" la Facultatea de Teologie Ortodoxă; ***Master***, Specializarea „Dreptul Administrației Publice Locale" (Facultatea de Drept); ***Master***, Specializarea „Studii Europene" (Facultatea: Centrul de Studii Europene) de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași.

Este membră activă a Societății Scriitorilor Botoșăneni „Mihai Eminescu" și are publicate Articole, cărți etc.

Mai este membră a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

Scanned with OKEN Scanner

Maria Stoica (Croitoru),

Scriitoarea acestei cărți, este ***licențiată*** în Istorie la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași, profesor de liceu în Botoșani (pentru o perioadă și Director); i-a fost conferit Ordinul „Meritul pentru Învățământ“ în gradul de Cavaler de către Președintele României. A mai frecventat și a absolvit: ***Master***, Specializarea „Politici și management în educație“ (Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației); ***Master***, Specializarea „Teologie - Patrimoniu Cultural (Conservare – Restaurare Carte, Document, Icoană)“ la Facultatea de Teologie Ortodoxă; ***Master***, Specializarea „Dreptul Administrației Publice Locale“ (Facultatea de Drept); ***Master***, Specializarea „Studii Europene“ (Facultatea: Centrul de Studii Europene) de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași.

Este membră activă a Societății Scriitorilor Botoșăneni „Mihai Eminescu“ şi are publicate Articole, cărţi etc.

Mai este membră a Uniunii Ziariştilor Profesionişti din România.

Scanned with OKEN Scanner

Au contribuit cu materiale scrise pentru *Evocări*:

Vasile-Grigore Stoica

Elena Căpitănița

Paraschiva Scripcariu

Florica Stoica

Teodora-Lilliana Pîslariu

Eugen-Ilie Stoica

Scanned with OKEN Scanner

Biserica rămâne un factor esenţial al identităţii româneşti. În imagine, Biserica „Naşterea Maicii Domnului“ din satul Zagavia, comuna Scobinţi, judeţul Iaşi.

Scanned with OKEN Scanner

Repere bibliografice:

I. Izvoare editate:

1. Cantemir, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Editura Minerva, București, 1981.
2. Cihodaru, Constantin, Caproşu, Ioan, *Documenta Romaniae Historica*, Editura Academiei R.S.R., Moldova, vol. VIII, București, 1980.

II. Lucrări generale:

3. Baboi, Stelian, *Spiritualitatea morală a poporului român*, Editura Edict, Iași, 2009.
4. Bîrleanu, Ion-Horia, *Tradiție și tranziție la est de Carpați*, Editura Sedcom Libris, Iași, 2001.
5. Blaga, Lucian, *Trilogia culturii*, Editura pentru Literatură universală, București, 1969.
6. Bocșan, Nicolae (coord.), *Biserică, Societate, Identitate*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2007.
7. Butura, Valer, *Etnografia poporului român*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1972.
8. Buzilă, Varvara, *Pâinea: aliment și simbol. Experiența sacrului*, Editura Știința, Chișinău, 1999.

Scanned with OKEN Scanner

19. Iacob, Gheorghe, *Ortodoxie și modernitate*, Simpozionul Internațional „Dumitru Stăniloae“ de la Iași, din 11 - 14 mai 2021.
20. Iorga, Nicolae, *Istoria românilor și a civilizației lor*, București, 1930.
21. Ivănescu, Elvira-Ecaterina, Vlad, Margarita, *Activitatea Societății Ortodoxe a Femeilor Române (1910 - 2010)*, Editura PIM, Iași, 2010.
22. Neagoe, Visarion, Buciu, Grigore (coord.), *Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria“ – Monografie*, Editura Centrul Tehnic – Editorial al Armatei, București, 2020.
23. Negru, Anemari Monica, *Din Istoria Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2016.
24. Niculiță-Voronca, Elena, *Datinele și credințele poporului român*, Editura Saeculum I.O., București, 1998.
25. Noica, Constantin, *Creație și frumos în rostirea românească*, Editura Eminescu, București, 1987.
26. Pistolea, Vasile, *Sărbători eterne și datini la români*, Editura Episcopiei Caransebeșului, 2013.
27. Pleșu, Andrei, *Minima moralia*, Editura Cartea Românească, București, 1988.

Scanned with OKEN Scanner

52. Popa, Claudiu, *Mesajul E. S. Acad. Ioan-Aurel Pop adresat comunității universitare din Alba Iulia cu prilejul Zilei Culturii Naționale*, în Revista „Credința străbună", Alba Iulia, nr. 418, din ianuarie 2021, pp. 3.
53. Stoica (Croitoru), Maria, *Piticii de pe umerii uriașilor*, în „Lohanul", Magazin cultural-științific, Anul VIII, nr. 4(32) din decembrie 2014.
54. Idem, *Pe aripi de frumusețe românească*, în „Ziarul de Iași", nr. 177 (8237) din 3 august 2018.
55. Idem, *Oameni și oameni*, în „Evenimentul – Regional al Moldovei", Anul XXIX, nr. 8721 din 12 noiembrie 2019.
56. Tiutiuca, Dumitru, *Asumarea identității*, în volumul apărut la Institutul de Filologie Română „A. Philippide" al Academiei Române, Filiala Iași, Editura ALFA, 2006.
57. Zoica, Iosif, *Sfinții culturii, Mihai Eminescu*, în Revista „Credința străbună", Alba Iulia, ianuarie 2021, pp. 4.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner